

68. évf., 2014. II. 6., ára 50 dinár

4

Jó Pajtás

A tél örömei

Megfiatalodott az „oskola”

A diákokat felújított szaktanterem, a madarakat új etetők várják Torontálvásárhelyen

Említésre és figyelemre méltó változások történtek a közelmúltban a torontálvásárhelyi/debelyaccai Moša Pijade Általános Iskolában. Az „oskolás projektumok” egyike volt a fizika- és a vegytan-kabinett felújítása, melynek költségeit nem a helyi vagy községi önkormányzat, vagy a minisztérium állta, hanem a tanulók szülei. Mindenki lehetősége szerint, mégis példatérkéző összefogással.

Az alkotókedv a biológiatesterem ajtajára is kiterjedt

Az elképzelés koordinátora Győri Lukács Éva tanárnő volt, akinek a hetedikesei az első félév végén a második helyen végeztek az iskola felsős tanulóinak korcsoportjában meghirdetett szorgalmi és magaviselési versenyben. A tizenhét fős osztály nevéhez fűződik továbbá a 2012/2013-as iskolaévben megejtett helyi jellegű környezetvédelmi szorgoskodás dobogós helyezése is. Mint megtudtuk, az akció során begyűjtött műanyag kupakok értékesítéséből befolyt összegből hangulatosabbá tették, mondhatni gyermekbaráttá varázsolták a szaktantermet, a benne levő bútorokat is rend-

A 7.1 a felújított tantermében

behozzák. A festéshez szükséges anyagot a helybeli Deco Titan vállalat adta, a munkát pedig a 7.1 osztály ügyes kezű tagjai: Kovács Dijana és Sára Viktória vállalta el. Sőt afféle jószomszédi gesztusból a kabinett tőszom-

A madáretetők kihelyezése

szédtségében lévő biológia szaktanterem, a könyvtár, illetve az iskolapszichológus irodájának ajtajára is felkerült néhány emblemikus alkotás: egy tavirózsa közepéről vidáman integető zöld béka, gondolkodásra ösztönző nyitott könyv, és más.

Végül, de nem utolsósorban említsünk meg még egy rendhagyó eseményt. Mire végre-valahára megérkezett a várva várt hó, helyükre, a falu parkjának fáira kerültek a néhány éve elkészített bádog madáretetők. A hetedikesek ebben az akcióban is jeleskedtek.

Martinek Imre
Fotó: Martinek Imre
és Győri Lukács Éva tanárnő

Rózsa Andrea *Valentin nap*

*Azt mondták, írjak egy szerelmes verset.
Jó, hát írok nektek egyet.
Valentin napra kell, azt jól tudom, úgy,
mint a szerelemhormon.*

*Ez fontos, ez az, ami igazán számít,
mert a Valentin nap csak ámít
téged, s a te szerelmedet,
hogy együtt lesztetek szépen,
békességben.*

*Össze is esküsztek majd,
talán pont ezen a napon,
ezen a szerelmes alkonyon,
s visszaemlékeztek:*

*mikor ismerkedtetek?
Tán pont Valentin napon?*

*Hát ez a Valentin nap,
mondhatni: a szerelem világnapja
minden tájon, minden szerelmest érint,
ha valami nem volt jó,
vigasztalás ér itt.*

*S ha még nincs szerelmed,
tudd, mint nekem,
hát gondolj egyre,
hátba bejön neked.*

*Hátba megjön a szerelemhormon is
hozzá,
ilyenkor már biztos, kész vagy rá!*

Olvass bennünket a jövő héten is!

Mindinkább érezni, hogy beindult a gépezet, és a második félévben készült munkáitok egyre-másra érkeznek szerkesztőségünkbe. Igyekezünk valamennyinek helyet biztosítani a lapban.

Idei 5. számunkban folytatjuk a pályaválasztási „körutunkat”, vagyis bemutattunk egy olyan szakmát, amelyről azt gondoljuk, vonzó a számotokra. Nem árt több oldalról is megvizsgálni, mi vár rátok, ha egy adott munkakör mellett döntötök.

Utánajárunk, mi történik az iskola folyosóin a szünetekben. Vajon hogyan lehet védekezni az erőszakoskodók ellen?

Persze a szerelmesek napjáról sem feledkezünk meg. Hogy is tehetnének?

Mint tudjátok, ez nem minden. Olvassatok bennünket a jövő héten is!

Nekik a télből is kijutott

Óbecseiek a Kopaonikon

*Mint mennyasszony, talpig csillogó fehérben,
Úgy öltözteti tél a tájat, ragyogó kristályban.
Titokzatos meghittséget árasztva szívünkben,
Ahogy villanyfénynél száll alá a hó, puhán, csendesen.
Néma csendben alszik a város, békésen,
Reggel, mintha újjászületett volna minden.*

A tél, ahogyan a költő leírja, a csönd és a nyugalom évszaka. Ha rövid időre is, a hó eltakarja mindazt, amit igazából magunk sem szívesen látunk. A hó alatt nincsenek megrogyant házak, nincs szemét az utak mentén, minden fehér és tiszta. Szeretem a telet. Szeretem a hófödte tájat, a hegyeket, a fenyveseket. Ti is kedvelitek a telet, különösen, ha sok hó esik, ha lehet szánkózni, ereszkedni a töltesen, hőembert építeni, hólabdázni...

*Hó, hó, hó, puha fehér hó,
Takard be az erdőt, mezőt,
Legyen csillogó...*

Biztosan sokan így esedeztünk a téli szünidő alatt. Sajnos az égiek nem voltak kegyesek hozzánk, még mutatóban sem esett hó. Így árván maradt az egyébként gyermekricsajtól hangos töltes. Azonban, akik telelni mentek a hegyekbe, láthattak havat bőven, gyönyörködhetek a hófödte hegyoldalokban, fenyvesekben, élvezhették a tél örömeit.

Csak az tudja, mit jelent síelni, aki már kipróbálta. A szép tájak közt emelkedni föl a csúcsra a fölvonóval, hallgatni a csöndet... S aztán csak siklani, siklani lefelé...

Aki nagyon szereti a téli sportokat, több száz kilométert is utazott, hogy kedvenc sportjának hódolhasson. Az idén az óbecseiek a Kopaonikra és a bolgár Pamporovára mentek telelni.

Gyönyörű a Kopaonik! Elfogult vagyok vele szemben, ugyanis ott álltam először sítalpra valamikor nagyon régen. Azóta jártam már a Popova Šapkán, Stara Planinán, a bolgár Pamporovón, Maljevicán, Borovcen, de a Kopaonik számomra a legszebb.

Ezúttal **Fehér Zsolt** és **Fehér Miklós**, a Sever Đurkić iskola tanulói mesélnek a kopaoniki élményeiről.

Zsoltiék már több ízben voltak síelni, s elcsúszottak a sport csínját-bínját, az idén azonban valami újat tanultak.

– Tetszett a Kopaonik – meséli Zsolti. – Szép helyen laktunk, a szobánk ablaka a Pančić-csúcsra nézett, s így jobban feltérképezhattuk a környéket. A testvéremmel úgy döntöttünk, hogy szakítunk a hagyományos síeléssel, és megtanulunk snowboardozni. Nem volt könnyű, sokszor elestünk, de végül sikerült, s most a büszkeségtől dagadva nézhetjük a falon csüngő, újonnan szerzett diplománkat. Eleinte a snowboardozás elég nehezen ment,

Zsolti, a síoktató és Miklós

különösen a kanyarok bevétele, az egyensúly tartása... Az első napokban sajgott a hátsónk, de rendesen! Azonban öt nap után ment, mint a karikacsapás. Az utolsó napon a síoktatónk úgy gondolta, elég tapasztaltak vagyunk már, s föl vitt minket a Pančić-csúcsra. Ez volt a „diplomamunkánk”. Fönt a csúcson erőt vett rajtam a tériszony, s alig tudtam megmozdulni. Végül sikerült épségben leérnünk. Különben jól éreztük magunkat, minden este kijártunk a városba, hogy megnézzük a tűzijátékot. A sok szép, ott készült felvételt nézegetve még most is szívesen gondolok vissza erre a telelésre.

– Nekem az első két napon nem volt nehéz – veszi át a szót Miklós –, mert betartottam a síoktatónk utasításait, de az egyensúlyozás nehezen ment. A harmadik napon már rendes pályán tanulhattunk, ne is mondjam, estem, keltam. A negyedik napon már hatszemélyes fölvonóval mentünk föl a csúcsra, s onnan siklottunk lefelé. Miután a síoktatónk tanácsára áthelyeztem a testsúlyomat a jobb lábamra, már ritkábban estem el. Az utolsó napon fenn a csúcson nagyon fújt a szél, s én is féltem, de minden jól sikerült.

Kéring Dorina és **Tóth Lúcia**, a Petőfi Sándor iskola hatodikosai a pamporovási síelésüket idézik fel.

– Immár tizedik éve, hogy minden téli szünidőben elmegyünk síelni – kezd a mesélésbe Dorina. – Az idén volt bennünk egy kis féltékenység, mivel az időjárás a feje tetejére állt. Szinte tavaszi idő volt. Január 5-én mégis útnak indultunk. Mivel már több éve ide járunk, nem volt számunkra idegen a Pamporová. A pályák ördögeiként vettük birtokunkba Lucával a több kilométeres távokat. Ameddig a fölvonók működtek, mi is fáradhatatlanul siklottunk. Egy nap a csúcson lévő toronyba is fölmentünk, ahonnan csodálatos látvány tárult eléink. Esténként a szálloda nyújtotta szórakozást élveztük: jakuzzi, szauna mentünk. Utána pedig jöhetett a kártyaparti. Tíz órakor fáradtam zuhantunk az ágyba, hogy reggel újra élvezhessük a síelés minden pillanatát.

– Dorinával minden pályán, a zöldön, a kékén, a pirosan, sőt még a legmeredekebben, a feketén is lesiklottunk. Jó volt, hogy a pályák mellett lévő étkezőkben lehetett enni, inni. Mi forró csokit ittunk leginkább. Jó volt a társaság is, én Dorinával síeltem meg szórakoztam – fejezi be beszélgetésüket Luci.

Koncz Erzsébet

(A címlapon Luci és Dorina)

Egységben lélek és fizikum

A topolyai Nyilas Stefánia íjász mostanáig tizennyolc versenyen bizonyította tudományát – A tehetség minden megmértetűsen dobogós lett

A lélek és a fizikum együttes, őszinte hangú megnyilatkozását tapasztalhattuk a topolyai, tizenhárom éves **Nyilas Stefániával** való találkozásunkkor, aki a topolyai Csáki Lajos Általános Iskola hatodik osztályosa. A kishegyesi Bácsér Szabad Íjászklub tagjaként két éve töretlen sikerrel űzi legkedveltebb szabadidős tevékenységét, az íjászatot. Mostanáig tizennyolc versenyen bizonyította tehetségét, mindannyiszor dobogósként tért haza a megmérettetésekről. A fiatal tehetség nyakába tizenegy alkalommal került aranyérem. Legutóbb, a téli szüenidőben a cserenkai Target Íjászklub által szervezett tartományi szintű versenyen lett első helyezett.

– Tízévesen kaptam meg íjamat, majd hobbiszinten barátkoztam vele mindaddig, míg két évvel ezelőtt tudomásunkra jutott: Kishegyesen, a Szalma István alapította Bácsér Szabad Íjászklubban tanulhatnám is az íjászat tudományát. Vonzalmam az íjak, az íjászat iránt már valamivel korábban kialakult, akkoriban, amikor a most huszonnég éves Áron bátyámat a tizennyolcadik szülinapja alkalmából egy íjjal lepték meg a szülein. Samick Polaris sport reflex íjam van, a vágyam, hogy a közeljövőben ezt egy Hoyt típusú olimpiai íjra cserélhessem.

– Sokak szerint az íjászatban a női jegyek közül a kecsesség, a lágyaság is fellelhető.

– Én is osztom ezt a nézetet. Míg például a bottal, a karddal való harcművészet azért is nem áll hozzám közel, mert véleményem szerint erőszakkal telibb sportok, viszont az íjászatot sem a nőiességtől elvonatkoztatottnak nem találom, sem durvának nem érzem. Imádom a természetet, azt is, amikor az íjászatot a szabadban gyakorolhatjuk. Az íjjal való lövészet nyugodt magatartást kíván, belső lelki erőt követel, de hozzá is segít ahhoz, hogy azt megszerezhessük, gyakorolhassuk. Ha nem sikerül kellőképpen összpontosítanom, nem tudok eléggé nyugodt lenni a lövésre készülve, célzaskor, akkor nem is tudom olyan yira sikerre vinni a dolgot, ahogyan azt magamtól elvárnám. Az íjászat művelése a jellememet, belső tulajdonságaimat is formálja. Emellett az íjászgyakorlatok nagyobb ma-

Nyilas Stefánia

gabiztossághoz, több önbizalomhoz, merészséghez is segítettek az évek során, amit a tanulásban, az iskolai feleléseknél, ellenőrzők írásánál is kamatoztatok – vallotta lapunknak Nyilas Stefánia, akit környezete Stefinek becéz.

– Mióta űzöd versenyszerűen az íjászatot, milyen típusú megmérettetéseken szeretsz leginkább bizonyítani?

– Mióta a Bácsér tagja lettem, azóta folyamatosan tartományi, országos és nemzetközi versenyeken is lehetőségem van megmutatkozni, köszönve a klub vezetőségének, amely elsősorban szakmai segítségnyújtást, és a kishegyesi önkormányzatnak, amely az erkölcsi támogatás mellett anyagi eszközöket is biztosít. Legkedvesebb versenyélményem a 2013 októberében az ausztriai Gutauban szervezett nemzetközi íjászversenyhez kötődik. Nemcsak az előkelő második helyezésem miatt, amelyet ott szereztem, hanem azért is, mert a gutaui versenyen, amelyen két íjásztársammal képviseltük Szerbiát, három napot töltöttünk egy gyönyörű természeti környezetben. Huszonöt kilométert sétáltunk és íjászkodtunk. 3D-s verseny volt a szóban forgó osztrák megmérettetés. Ezt a fajta versenytípust, amely során szivacsból készített, élethű állatfigurákra célzunk, jobban kedvelem a métás, vagyis a céltáblás versenyeknél – fejtette ki Stefi, aki 2012-ben kategóriájában, a pionírok mezőnyében országos első, tavaly pedig Szerbia-szinten országos második kiemelt íjász lett.

Lövés közben az osztrák Gutauban szervezett íjászversenyen

A nyelv mindennek az alapja

Kultúranapi ünnep az óbecsei Népkönyvtárban

A Jó Pajtás 1. számában olvashattatok a magyar kultúra napjáról, Kölcsey Ferenc verséről, a Himnuszról. A költő 1823. január 22-én fejezte be ezt a költeményét, tehát e vers születésének napján ünneplik szerte a nagyvilágban a magyar kultúra napját, ahol csak élnek magyarok.

A negyvenes években, pontosabban 1844-ben Erkel Ferenc zeneszerző és karmester meg is zenésítette. Nyolc évtizeddel később, 1903-ban lett hivatalosan is a magyar nép nemzeti himnuszává.

Nekünk ez a himnuszunk, nekünk ez a magyar imádságunk, tanuljátok hát meg legalább a költemény első nyolc sorát:

*Isten, áldd meg a magyart
Jó kedvvel, bőséggel,
Nyújts feléje védő kart,
Ha küzd ellenséggel;
Bal sors akit régen tép,
Hozz rá víg esztendőt,
Meggühöndte már e nép
A multat s jövőndőt!*

Az óbecsei kultúranapi ünnepségen, a Népkönyvtár dísztermében a Himnusz el-

Sormáz Izabella

Dupák Orsolya

éneklése után a műsorvezető, **Dupák Orsolya** könyvtáros beszélt a magyar kultúra napjának fontosságáról. **Sormáz Izabella**, a könyvtár igazgatónője többek között örömet fejezte ki, hogy az utóbbi időben ötszöröse nőtt az olvasóktábor. **Galgó Ferenczi Andrea**, a Községi Tanács oktatóval, kultúrával és civilszervezetekkel megbízott tagja pedig a hagyományaink továbbadásáról szólt. Majd köszönetet mondott a tanárok, tanítók odaadó munkájáért, akik megtanítják a kisdíjakokat népdalokat énekelni, néptáncolni, magyarul szavalni. Reményét fejezte ki, hogy a jövő generációja tovább ápolja majd anyanyelvünket.

Erre az ünnepségre a szervezők meghívták többek között az óbecsei Petőfi Sándor iskola volt tanulóit, a Jó Pajtás egykori szorgalmas kistudósítóját, **dr. Bene Annamáriát**, aki ma már nyelvész, a szabadkai Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar tanára, hogy szóljon anyanyelvünk sajátosságairól. A tanárnő nyelvünk történetének vázolója után a mai bácskai ízes beszédéről, nyelvhelyességéről, nyelvi kultúránkról ejtett néhány szót. Megemlítette, mennyire különbözik a beszédmódunk a pestitől, többek között az e hang ejtésében is. Mivel a nyelvünkben sok az e hang, színesebbé tehetjük, ha a fel- helyett föl- igekötőt mondunk. Pl.: fölnézek, fölmegeyek...

Az idegen hatásról is szó volt. Ha csak lehet, használjuk az idegen szavak magyar megfelelőjét! Az igényesebbek szók helyett szörpöt, kesza helyett nejlonzacsót... mondanak. Ápoljuk anyanyelvünket, mert mint Bárczi Géza neves nyelvész mondta: „Egész nemzeti műveltségünk anyanyelvünkön alapszik.”

Az estet színesebbé tette **Cseszák Zsombor** hegedűjátéka, őt **Cseszák László** kísérte harmonikán, valamint **Nada Subotičkié**, akit **Székely Csilla** kísért zongorán.

K. E.

Galgó Ferenczi Andrea

Dr. Bene Annamária

Nada Subotički és Székely Csilla

Cseszák Zsombor és Cseszák László

Pályaválasztók, figyelem!

Hogyan lehetek operatőr?

Aki tévézik, az tudja: a jelentős hír helyszínére egy újságíró és egy operatőr érkezik, noha az operatőr a háttérben marad, nem látszik. Kamerát fog a kezébe, nekik köszönhetően láthatjuk, mi történik a világban. Vannak olyan operatőrök is, akik a filmgyártásban dolgoznak. A filmjeleneteket gyakran több operatőr veszi fel, munkájukat egy vezető operatőr hangolja össze. Az operatőr nem egyedül készít felvételeket, hanem a segédooperatőrök, kameramanok, világosítók stb. közreműködésével dolgozik. Híres magyar operatőrök: **Zsigmond Vilmos, Kardos Sándor, Kende János, Koltai Lajos, Sára Sándor...** Vajdaságban a tévéházakban alkalmaznak operatőröket, filmgyártásra ritkán nyílik alkalom.

Góbor Ervin neve egybeforrt az operatőri munkával. Akik figyelemmel követik az újvidéki Mozaik Televízió műsorait, azok ezt jól tudják. Hozzá fordultunk azzal a kérdéssel: mit tanácsolna annak a nyolcadikosnak, aki operatőr szeretne lenni.

– Elsősorban olyan személynek tanácsolnám ezt a szakmát, aki mozgékony, minden lében kanál, aki odafigyel az apró részletekre, aki úgy gondolja, hogy dinamikus munkát szeretne végezni. Az operatőri munka magában foglalja a kamera segítségével való felvételt, amiből kialakul a tévéfelvétel. Nagyon fontos, hogy az operatőrnek jó megfigyelőképessége legyen, ragaszkodjon a munkájához, jó kommunikációs és beilleszkedő készséggel rendelkezzen – mondja. Kiegészítésül, magyarázatként hozzáfűzi, az operatőr igazából a mester, a kameraman pedig a segédje.

Ervin a munkahelyén, az újvidéki Mozaik Televízióban

Az elhelyezkedésnél feltétel a középiskolai végzettség, bármilyen középiskola is legyen az. Azt hiszem, a villamossági áll legközelebb ehhez a munkához. Megadja azt az alaptudást, amivel egy-egy berendezést a jövőbeli operatőr bátran a kezébe vesz, mert van elképzelése róla, hogy mit tart a kezében. Később egyetemi végzettséget is szerezhet az operatőr, akár itt Újvidéken is, de a televíziók, különösen a kisebbek, a középiskolai végzettségű fiatalokat alkalmazzák. Nagy előny, ha a középiskolai végzettség után tanfolyamot fejezünk be, vagy táborok munkájában veszünk részt. Tudtommal jelenleg Vajdaságban nincs, de időről időre szerveznek kurzusokat, és azokról tudomást lehet szerezni az újságokból.

Ervin az újvidéki Szabadegyetemen végzte el a féléves tanfolyamot, munka mellett. Sokaknak nincs ennyi továbbképzésük sem, a munkahelyen tanítják be őket. Ervin szerint nagyon sok múlik a kreativitáson, a vizualitáson, a megfigyelőképességen. Ha ezek a tulajdonságok megvannak, minden könnyebben megy. És ez nem minden. Mint sorolja: az operatőr maga állítja be a mozgást, a világítást, mindent, ami szükséges egy műsor elkészítéséhez, vagy a híradós bejátszás elkészítéséhez. Ha a kamerája meghibásodik a terepen, egyedül kell feltalálnia magát. Nem feltétel, hogy vezetői engedélye legyen, de nagyon jól jöhet.

Az operatőrködés jó és rossz oldaláról is megkérdeztük a munkát már nyolc éve űző Ervint. Előnyére írja a sokoldalúságot, azt, hogy mindennap más kihívás elé néz, más helyre megy. Operatőrködése alatt olyan helyeken fordult meg, olyan emberekkel foghatott kezet, amit más körülmények között talán soha nem tehetett volna meg. A munka hátránya pedig mindenképp az, hogy fagyban, hőségben egyaránt helyt kell állni, ezenkívül sokszor elhúzódik a munkanap, és ez a magánélet kárára megy.

Nagy Magdolna

Korán kezdte

Góbor Ervin tizennégy éves korában kereste az első jövedelmét a filmforgatásból. Háztartástanórát filmezett, s azt nagy öröme megfizették. Később sok-sok családi emléket megörökített szülővárosában, Temerinben és szerte Vajdaságban: a keresztelektől kezdve a lakodalmakig.

Hol képezheted magad?

A középiskola befejezése után különféle tanfolyamokon, egyetemi szinten pedig Újvidéken rendelkezésre áll a Művészeti Akadémia, Magyarországon a Budapesti Kommunikációs és Üzleti Főiskola, valamint a Színház- és Fimművészeti Egyetem.

Könyvajánló

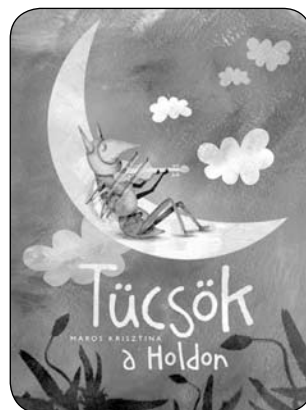
A szerelmes tücsök

Mélyszéges tisztelem azoknak az illusztrátoroknak, akik nemcsak gyönyörű rajzokkal kápráztatnak el, hanem mesét írni is remekül tudnak. Maros Krisztina Tücsök a Holdon című kötetével bebizonyította, hogy ő is ezen alkotók közé tartozik. Érdekes módon a képeire eddig egyébként nem nagyon figyel-

tem fel, de ennél a mesekönyvnél rögtön éreztem, hogy nagyon vonz, és csak később derült ki számomra, hogy az író és illusztrátor ugyanaz a személy. A mese bűbájos, népmesei ihletettséggel szerelmi történet, amikor a bátor kérés legyőzi az apa által állított akadályt, és így elnyeri a szeretett lány kezét. Az, hogy ebben a

mesében tücsök a főszereplő, és mellékesen azt is megtudhatjuk, miért ciripelnek ezek az apró állatok, csak még kedvesebbé teszi a könyvet. A képek pedig olyan finoman pasztellesek, lágyak, kellemesek, hogy igazán tökéletesen lekerekítik a történetet. A nem túl hosszú és nem bonyolult mese már az óvodásoknak is örömet okoz, de mi a kamasz lányommal is önfeledten olvastuk.

Brunn Kati

A mikor másfél hónappal ezelőtt világszerte megjelent a szomorú hír az internetes hírportálokon, televíziós csatornákon, a rádióban és a sajtóban, rengeteg ember szívét szomorúság töltötte el. Nemcsak a fekete kontinensen, hanem szinte minden országban, függetlenül attól, hogy milyen népek lakják, milyen nemzetséggű, bőrszínű vagy vallású emberekről legyen szó, tiszteletüket nyilvánították ki, és megígérték, hogy őrizni fogják dicső emlékét. Hisz ez a csodálatos ember, Nelson Mandela éppen ennek szentelte életét: a megkülönböztetések és előítéletek eltörlésének, a szabadság javának.

Keserves négy év után, 1918-ban végre Európában és a világon elhallgattak a fegyverek, és véget értek a harcok. Azonban, ugyanebben az évben egy Mvezo nevezetű dél-afrikai falucskában, Durbantól nem messze megszületett egy új harcos.

„Csak fehéreknek” – hirdeti a tábla

Eredeti neve Rolihlahla Mandela, de az iskolában az angol Nelson nevet kapta tanító nénijétől, ugyanis Dél-Afrika az angol gyarmatbirodalomhoz tartozott. Sokan, főleg a feketék, Madibaként emlegetik őt, ez a becenév a törzstől ered, amelyhez tartozott. Egyesek még a „nemzet atyjának” is nevezték. Később Johannesburgba került. Munkája és jogi tanulmányai mellett követni kezdte a politikai életet, pontosabban az Afrikai Nemzeti Kongresszus (ANC) tevékenységét, és maga is tagja lett. A szervezet a rasszizmus ellen és a fekete bőrűek egyenjogúságáért harcolt a Dél-Afrikai Köztársaságban. Ez a kérdés kiskora óta nagyon foglalkoztatta Mandelát, és elhatározta, hogy egész életét a szabadság kivívásának szenteli. Az apartheidrendszer, amely a második világháború után évtizedekig fennállt Dél-Afrikában, a fehérek és feketék teljes elválasztottságát jelentette. A többségben lévő fekete bőrű lakosság teljes elnyomásban élt. Ez nemcsak azt jelentette, hogy minden a fehérek kezében volt, hanem azt is, hogy egyes autóbuszokra ki volt írva, hogy „csak fehéreknek”, külön parkok és utcák voltak fehér, illetve fekete bőrű emberek számára...

Mandela többször is megnősült, meg el is vált feleségeitől, amihez hozzájárult az egész életét végigkísérő politikai harc, utazások, letartóztatások. Huszonhét évet töltött különböző börtönökben, de optimizmusa és reménye sohasem tört meg. Nevéhez fűződik

Híres szabadságharcosok

A modern Dél-Afrika hőse, Nelson Mandela

Nelson Mandela

az első fekete ügyvédi iroda megnyitása is 1951-ben.

Harcában, amíg csak lehetett, a békés, demokratikus módszerekhez folyamodott, a passzív ellenálláshoz, később azonban radikalizálta politikáját, és a katonai doktrínákat is tanulmányozta. Mandela javaslatára létrejöttek az afrikai nemzeti katonai alakulatok, amelyek számos kormányellenes akciót hajtottak végre.

Mandela még börtönevei alatt megkezdte emlékiratainak megírását, amelyekben a fiatalokat buzdította a további harcra.

Amikor az apartheid rendszere lassan kezdett széthullani, 1990-ben végleg kiszabadult a fogságból, de folytatta politikai tevékenységét, az ANC elnöke lett, amelyet gyökeresen átszervezett. Számos látogatást tett afrikai országokban, de Európában és Amerikában is, ahol Bush elnökkel is tárgyalt. 1994-ben Dél-Afrikában megtartották az első szabad, demokratikus választásokat, amelyeken az ANC fölényes győzelmet aratott, Mandela pedig az első fekete bőrű köztársasági elnök lett. Ez annál inkább érdekes tény, mert négy évvel előtte még börtönben ült. 1999-ig volt az or-

szág élén, utána pedig visszavonult a politikai életből.

Mandela egyaránt a feketék és fehérek jólétéért harcolt. Utolsó éveit békésen töltötte. Óriási népszerűségnek örvendett világszerte. Egy londoni látogatása során tiszteletére egy látványos koncertet szerveztek a Wembley-stadionban.

Mandela fanatikus sportrajongó volt. A sport iránti szeretete nemcsak abban nyilvánult meg, hogy még a börtönben is teniszezett, ami komoly lábsérüléssel is végződött egyszer, hanem abban is, hogy, először a történelemben, az afrikai kontinensen tartották meg a labdarúgó világbajnokságot, amely az olimpiai játékok mellett a világ legnagyobb sporteseménye.

Szabadságharcát 1993-ban Béke Nobel-díjjal ismerte el a világ.

Végezetül egy gondolatát idézzük: Aki más embert megfoszt a szabadságától, maga is a saját gyűlöletének a rabja.

Nelson Mandela, az afrikai hős 2013. december 5-én halt meg.

Gyarmati Balázs történész

Apartheidellenes tüntetők

• Ezen a napon történt • Ezen a napon történt • Ezen a napon történt •

Február 6.
Dorottya, Réka napja.

Dorottya: görög eredetű név. Jelentése: Isten ajándéka. A magyar név a latin Dorothea változatból származik.

Réka: török, hun, magyar eredetű név, a mondákban Attila feleségének a neve. Jelentése ismeretlen.

1909. február 6. (105 éve történt)

Megállapodott Osztrák–Magyar Monarchia és Törökország Bosznia-Hercegovina elfoglalásának kérdésében. Törökország lemond Bosznia-Hercegovina területéről 54 millió korona kártérítés fejében, valamint a monarchiának biztosítania kell a mohamedánok szabad vallásgyakorlatát az elfoglalt területen.

1932. február 6. (82 éve történt)

Megrendezték az első kutyaszánhúzó-versenyt.

1948. február 6. (69 éve)

Megszületett Bob Marley jamaikai reggae-zenész.

1962-ban (52 éve)

Megszületett Axl Rose, a Guns N' Roses együttes énekese.

Február 7.
Tódor napja.

Tódor: A Teodor név magyar rövidülése, amely görög eredetű név. Jelentése: Isten ajándéka.

1812. február 7. (202 éve)

Megszületett Charles Dickens angol író (Copperfield Dávid).

1920. február 7. (94 éve)

Megszületett Béres József tudományos kutató, rákkutató, a Béres csepp megalkotója. A rák okainak felderítésén, a megelőzésén és a leküzdés lehetőségein dolgozott nagy eredménnyel.

1971. február 7. (43 éve)

Európában utolsó országgként Svájcban is szavazati jogot kaptak a nők.

1978. február 7. (36 éve)

Megszületett Ashton Kutcher amerikai színész.

1992. február 7. (22 éve)

A hollandiai Maastrichtben írták alá az Európai Unióról szóló egyezményt, amelyet az Európai Község tagországainak egyenként el kell fogadniuk, ha társulni szeretnének.

Február 8.
Aranka napja.

Aranka: Magyar név, az arany szó kicsinyítő képzős származéka, az Aurlia magyarítása.

1828. február 8. (186 éve)

Megszületett Jules Verne francia író (Utazás a Föld középpontjába, Nyolcvan nap alatt a Föld körül).

1931. február 8. (83 éve)

Megszületett James Dean amerikai színész, az örök ifúság egyik jelképe. Porsche gépkocsijával halálos balesetet szenvedett a kaliforniai Paso Robles mellett. Az amerikaiak példátlan gyásszal siratták el, kultuszát ma is ápolják.

1934. február 8. (80 éve)

Meghalt Móra Ferenc író, újságíró, muzeológus (Kincskereső kisködmön). Elbeszéléseiben és regényeiben a parasztság kiszolgáltatottságának egyik legérzékenyebb ábrázolója. Széprózáját kitűnő mesélőkészség, higgadt humor és az élőbeszédhez közelálló világos, magyaros stílus jellemzi.

1969. február 8. (45 éve)

Felszáll az első Boeing-747, a világ legnagyobb utasszállító gépe.

1984. február 8. (30 éve)

Megkezdődött a tizennegyedik téli olimpia Szarajevóban.

Február 9.
Abigél napja.

Abigél: Héber eredetű bibliai név. Jelentése: „az apa öröme”.

1881. február 9. (133 éve)

Ötvenkilenc éves korában meghalt a zseniális orosz író, F. M. Dosztojevszkij, aki regényeiben az emberi lelket kereste, annak belső konfliktusait és ellentmondásait, romlásait és rettegéseit.

1950. február 9. (64 éve)

Budapestén megszületett Koltay Gábor filmrendező (István a király).

Február 10.
Elvira napja.

Elvira: Az Alwara név spanyol formája, ennek a jelentése: mindent megőrző vagy akit az ereklely megvéd. Lehet arab eredetű, ez esetben jelentése: fenséges, fennkölt, hercegnő.

1810. február 10. (204 éve)

Megszületett Barabás Miklós festő, grafikus a magyar biedermeier festészet legjelentősebb képviselője.

1853. február 10. (161 éve)

Megkezdtek a budai alagút építését, melynek gondolatát gróf Széchenyi István vetette fel.

1922. február 10. (92 éve)

Budapestén megszületett Göncz Árpád a Magyar Köztársaság elnöke (1990–2000).

1967. február 10. (47 éve)

Los Angelesben megszületett Laura Dern színésznő (Kék bársony, Jurassic Park).

Február 11.
Bertold napja.

Bertold: Germán eredetű, elemeinek jelentése: fényes, híres, uralkodó.

dó, tevékeny, egyes magyarázatok szerint pompával uralkodó.

1847. február 11. (167 éve)

Megszületett Thomas Alva Edison amerikai feltaláló, például a villanykörte és a gramofon megalkotója.

1898. február 11. (116 éve)

Megszületett Szilárd Leó atomfizikus, az atomreaktor és a nukleáris láncreakció elméletének megalkotója.

1969. február 11. (45 éve)

Kaliforniában megszületett Jennifer Aniston színésznő (Jóbarátok, Hivatali patkányok, A Mindenható).

2012. február 11. (2 éve)

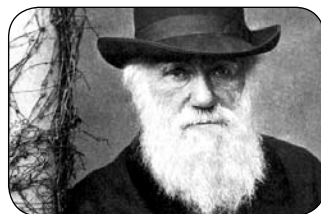
Meghalt Whitney Houston amerikai énekesnő.

Február 12.
Lívia, Lídia napja.

Lívia: A Líviusz férfinév női párja. Jelentése tisztázatlan, talán: ólom-szürke, kékes, vagy: irigy, rosszakaratú.

Lídia: Görög-héber eredetű bibliai név. Jelentése: az ókori Lüdiából (Lídiából, Kis-Ázsia) való nő, születés, Istentől születt.

1809. február 12. (205 éve)

Megszületett Charles Robert Darwin angol természettudós, a természetes kiválasztódás elméletének megalkotója.

1903. február 12. (111 éve)

Törtelen megszületett Rideg Sándor író (Indul a bakterház).

1969. február 12. (45 éve)

Megszületett Darren Aronofsky filmrendező (Pi, Rekviem egy álomért).

Rókák lopnak a hortobágyi sasoktól

Fűtött szobából, rejtett kamerákkal követik nyomon a hortobágyi parlasi sasok életét a természetvédők és természetfilmek. Aztán egyszer az élő közvetítést figyelve a természetfilmek szokatlan dologra lettek figyelmesek. A sasok számára kitett pulykatetemekből több is eltűnt az éjszaka folyamán. Amikor aktiválták a kamerákat az éjjellátó funkciót, lelepleződtek a „bűnösök”. Rókák játsszák ki az etetőhely körül kifeszített villanypáztort!

A kamerákat a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület és a Természetfilm.hu Tudományos Filmműhely telepítette, a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság segítségével. Jelenleg két kamera ad élő adást a parlasi sasok kedvelt költőterületéről. Az egyik egy etetőt mutat, ahol nemrégiben egy parlasi sas és egy róka találkozott.

Az etető létrehozására azért volt szükség, mert sajnos az utóbbi időben megnövekedett a mérgezések száma, ami a téli táplálékszegény időszakban még nagyobb veszélyt

jelent a sasokra. Ezért döntöttek úgy, hogy létrehoznak biztonságos táplálékot kínáló etetőt. A szakemberek villanypáztort próbálják elérni, hogy a kitett hús csak a madarak számára legyen elérhető, de úgy látszik, a védelmi rendszernek valahol van egy gyenge pontja, amit a rókák kihasználtak.

„Sokan követik az élő adást, de előfordul, hogy nem látnak mindig sast. A holló és a szarka gyakori szereplő a felvételeken, de a sashoz bizony szerencse kell. Ha telitölte a begyét, akár 2-3 nap is eltelik, mire újból leszáll az etetőhöz” – mondta Kiss Ágnes természetfilmes, aki folyamatosan szemmel tartja a kamerák képét. Eddig csak fiatal egyedeket lehetett látni az etetőnél, az öregek még nem merészkedtek le, de ez betudható az enyhe télnek is. „Az utóbbi napok legizgalmasabb pillanata az éjszakai közvetítések során történtek. Bepillantottunk a rókák éjszakai viselkedésébe, a két felágaskodó róka táncszerű viselkedése pedig egészen váratlanul ért minket, a filmműhelyben

még senki sem látott ilyen jelenetet” – tette hozzá Ágnes. Néhány nappal ezelőtt pedig egyszerre négy sas, három parlasi és egy réti sas volt az etetőn.

A másik kamera egy fészket mutat, ami a természetvédők reményei szerint hamarosan egy parlasi sas pár otthona lesz. A természetfilmek tavaly két hónapon keresztül közvetítettek egy sikeres költést, és legalább ekkora siker volt, hogy működő kamerát hagytak egy használaton kívüli sasfészken is. A felvételekkel sikerült bebizonyítaniuk: a sasfészek a sasok távollétében sem üres. Éppen ellenkezőleg, mágnesként vonzza a különféle fajokat. Az élénk madárjárás magukat a természetvédelmi szakembereket is lenyűgözte.

Sasfióka

Elpusztult parlasi sas

A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület, a Természetfilm.hu Egyesület és a Hortobágyi Nemzeti Park együttműködésében élő webkamerás közvetítés indult a parlasi sasok életének megfigyelésére. Csodálatos a havas táj, az etetőre érkező különféle éhes szárnyas mohóságát megfigyelni.

A nyári, költési időszakban élőben követhetjük egy parlasi sas fészken történeteket. Ősztől tavaszig a kamerák egy közeli etetőhelyről közvetítenek.

Az etetés célja a madarak biztonságos táplálékkal való ellátása, biztonságos területhez kötése, és a színes gyűrűs jelölések azonosítása.

A HELICON LIFE+ program céljai közt szerepel a sasokkal kapcsolatos tévhitek eloszlása és a nagyközönség megismertetése ezzel a nagyszerű ragadozómadárral. Az élő közvetítés nemcsak

az érdeklődő laikusok, hanem a biológusok és természetvédelmi szakemberek számára is felbecsülhetetlen értékű információforrást jelent. Soha nem látott részletekkel szolgálhat a táplálékosztási szokásokról és a fiókanevelésről. Egy esetleges vészhelyzetben pedig a lehető leggyorsabb reakciót biztosíthatja. Az MME nyilvántartása szerint 2000 óta 176 sas esett mérgezés, lelövés vagy fészekpusztítás áldozatává!

A HELICON LIFE+ program munkatársai köszönetüket fejezik ki mindazoknak, akik hozzájárultak a világon egyedülálló közvetítés létrejöttéhez:

Magyar Csaba és Kuti Géza (MediaBay), Szládek Gergely és Szládek István ((Abwind.hu), Deim László, Nehézi László, Both Gergő és Schwarz Gábor (Ustream), Németh László, valamint György Imre.

<http://parlagisas.hu/content/webkamera>

Kacsaláb 3D nyomtatásban

Modern technológiával nyomtattak új lábat egy bajba jutott kacsának, aki újra képes járni

Nem sok esélye lett volna az életben maradásra az öt hónapos kacsának, amelyik egy támadás következtében veszítette el a jobb lábát. A mostanában egyre népszerűbb 3D nyomtatás azonban segített rajta!

Nem is olyan régen Dudley kacsának semmi esélye sem lett volna a boldog életre, ha egyáltalán életben tudott volna maradni örökké egy helyben, mozdulatlanul üldögélve. Az öt hónapos madárnak, amely Brit Kolumbiából került Kanadába, egy zárt rezervátumot ért orrvadásztámadás közben veszett oda a jobb lába, amikor meglőtték. A K9-1-1 Állatmentő csoport tagjai azonban rátaláltak, és úgy döntöttek, megpróbálnak neki egy második esélyt adni.

A megoldást a mostanában egyre nagyobb népszerűségnek örvendő 3D nyomtatás hozta el, így tudtak Dudleynek egy vadonatúj, könnyű, de mégis erős műanyag lábat készíteni a Proto3000 cégnél, Ontarióban. A tervezés nagyjából két hetet vett igénybe, ezután született meg fizikai valójában is az új láb, amit Dudley már meg is kapott, és azóta újra boldog kacsaként totyog.

Pajti

Sisa Tünde hatodikos martonosi olvasónk a gazdija ennek a hihetetlenül aranyos kiskutyának. Mint írja, sokáig gondolkodtak

Van fényképed házi kedvencedről? Oszd meg velünk!

a nevén, végül Tünde apukája találta ki: Pajti. A név sikeres választás, illik a kis négylábúhoz. Pajti nagyon szereti, ha megsimogatják. Két hónapos, anyukáját Tappancsnak, apukáját pedig Luckynak hívják.

Dakota a neve a másik mai, koromfekete házi kedvencnek, a szajáni **Kovács Hargita** kiskutyájának. Általában Dakinak szólítják. Annak ellenére, hogy még nagyon pici, szeret labdázni, játszani, no meg persze enni. Hargita gyakran az előszobába menekíti, hogy ne fázzon.

Dakota

Molyok, algák és háromujjú lajhások egyben

A háromujjú lajhár hetente egyszer lemászik a fáról, hogy lerakja ürülékét. Vajon miért vállalkozik erre a veszélyes mutatványra ez a lassan mozgó állat? A lajhár szőrében molylepkék és algák élnek, a molyok fontos tápanyagot visznek az algáknak. Az algák pedig a lajhár gyomrába jutnak, miközben az állat a szőrzetét tisztogatja – erre jött rá kutatótársaival Jonathan Pauli, a Wisconsin-Madison Egyetem szakértője.

A háromujjú lajhárok a leglassabb emésztőrendszerrel rendelkező emlősök, csupán néhány fajtája, energiában szegény levelel táplálkoznak. Az állat azzal, hogy hetente egyszer lemászik a fáról, kevés energiájából is sokat használ el, ráadásul erősen fenyegeti az a veszély, hogy felfalják. Közeli rokonai, a kétujjú lajhárok gyümölcsöket és kisebb elejtett állatokat is fogyasztanak, de ürüleküket egyszerűen hagyják lepotyanni a fáról.

A szakértők arra keresték a magyarázatot, milyen előnyökkel jár a háromujjú lajhárok számára a veszélyes székletürítés. Feltételezéseik szerint ez összefüggésben lehet az állatok szőrében megbújó algákkal. A tudósok arra is rájöttek, hogy a molylepkék a lajhárok friss ürülékébe rakják petéiket. Ez táplálékul szolgál a kikelő lárváknak, amelyek aztán lepkévé fejlődve ismét egy lajhárhoz repülnek. A rovarok nitrogén- és foszforvegyületeket szállítanak a szőrbe, ami az apró algák alaptápláléka. Az algák a lajhárok számára könnyen emészthető, zsírszintben gazdag táplálékkiegészítők.

Ki gondolná?

RÜGYFAKADÁS

Én és az iskola

Az iskola már hat éve része az életemnek.

Azért járunk iskolába, hogy tanuljunk, a tanárok a tudásukat átadják a diákoknak. A gyerekek nagyobb része velem együtt nem szereti a sulit. Amikor a kisiskolások elkezdik az első osztályt, érdekes nekik, nagyon várják, ezért kedvelik. De akkor még nem tudják, hogy milyen unalmas a sok tanulnivaló. Idővel, pár év múlva rájönnek. Ennek ellenére valószínűleg sok tanulónak van kedvenc tantárgya, nekem az az informatika.

Nem szeretek tanulni, de muszáj, mert ha nem jársz középiskolába és egyetemre, akkor nem lesz diplomád, és akkor mehetsz napszámba, ha adnak munkát, de azzal sem sok pénzt keres az ember. Minél jobb a végzettséged, jobb lesz a jövőben a munkád, ezért érdemes tanulni.

És nézzük a jó oldalát! Egész évben nemcsak tanulunk, tanulunk és tanulunk, hanem szórakozunk is. Hiszen mindenkinek jár egy kis kikapcsolódás! Ezért szokták szervezni az osztálykirándulást, gyereknapokat, gyerekheteket, a karácsonyi műsorokat és hasonló rendezvényeket. Talán az egész diáksereg a szüneteket imádja a legjobban. Mindannyian hülyéskedünk, nevetgélünk, játszunk. De mi néha nem erre használjuk a szüneteket, hanem a házit oldjuk meg, és az ellenőrző, felelés vagy dolgozat előtti szünetben majdnem mindenki tanul, átlismételi az anyagot.

Ne felejtjük el, hogy a tanuláson alapszik minden!

Sárkány Klaudia, 6. osztály, J. J. Zmaj iskola, Martonos

Elképzelésem jövőendő életemről

Rengeteg elképzelésem volt már a jövőmmel kapcsolatban. Míg kisebb voltam, azt gondoltam énekesnő leszek, olyan híres, mint Selene Gomez. Második osztályosan jöttem rá, hogy az nem igazán jó szakma, merthogy nem tudok énekelni, ezért úgy döntöttem, hogy profi táncos leszek. Az álomom megvalósításához még táncórákat is vettem. Miután egy próba alkalmával a borkorban kötöttem ki, lemondtam erről a tervemről is. Negyedikesen fodrász szerettem volna lenni, így aktívan megnyírtam magam minden adandó alkalommal. Mikor már nagyon okosnak éreztem magam, azt mondtam, hogy ügyvédnek tanulok. Ezt a döntést ötödik osztályban hoztam. Most pedig fogalmam sincs, hogy mi leszek, ha nagy leszek. Pedig ezt a kérdést sokan fölítették már nekem. Erre én mindig azt feleltem, hogy felnőtt.

Mostanában többször is megfordult a fejemben, hogy mihez kezdjek majd az általános iskola befejezése után. Az egyik ismerősim mesélte, hogy van egy jó barátja, aki a szabadkai Kosztolányi Dezső Gimnáziumba jár, és szerinte igazán megéri. Megkedveltem. A szüleim teljes mértékben támogatnak abban, hogy elemi iskola után ebbe a gimnáziumba járjak. Azért is szeretnék nyelvi gimibe járni, mert „Ahány nyelvet tudsz, annyi embert érsz”, így tartja a mondás. Viszont számomra az anyanyelvem is nagyon fontos, ezért elsődleges szempont, hogy magyar középiskolába menjek. Ez lenne a célom.

Egyszer családot is szeretnék majd alapítani. Úgy gondoltam, külföldre utazunk majd, de ebben nem vagyok már annyira biztos. Mostanában sokan elköltöznék Csantavérről. Németországba, Ausztriába mennek dolgozni. Menekülnek a jobb élet felé. Ami biztos, hogy a családom négytagú lesz, egy fiam és egy kislányom születik majd. Flóra és Arnold lesz a nevük. Mindketten magyar iskolába fognak majd járni, mindegy, milyen nemzetiségű lesz majd a férjem, a gyerekeim magyarok lesznek, hiszen csak így tudok nekik mesét mondani. Mivel én is magyar népmeséket tanultam.

Nem hiszek abban, hogy az ember szájába csak úgy berepülhet a sült galamb, sokat fogok azért küzdeni, hogy ez így legyen. Kiváló példaképek állnak előttem, a szüleim is értünk élnek. Néha szigorúak, de ezzel csak a jó útra akarnak terelni engem és az öcsémet. Hiszen gyerekek lenni még könnyű, de komoly döntéseket csak a család támogatásával merek hozni.

Kecsenovics Kitti, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Egy mesterség bemutatása Fodrász

Már elég régóta foglalkozom a gondolattal, milyen pályára induljak az általános iskola befejezése után. Úgy döntöttem, hogy közelebbről is megismerkedem egy-két mesterséggel.

Az egyik fodrásznő, Mari, akivel már régóta ismerjük egymást, szívesen válaszolt a feltett kérdéseimre. Mivel tegeződünk, így egy bizalmas beszélgetés alakult ki közöttünk.

– Hogyan lettél fodrász? – tettem fel az első kérdést.

– Már kis koromban, amikor a barátnőmmel játszottunk, én szívesen fésülgettem a haját. Egyszer-kétszer pedig a saját hajamba is belevágtam, aminek, képzelheted, a szüleim nem nagyon örültek – mesélte mosolyogva a fodrásznő.

– Hol tanultad ki a szakmát?

– Abban az időben Óbecsén indult egy hároméves iskola. Azt fejeztem be. De ma már állandóan tovább kel képezni magunkat, követni a frizuradivatokat. Ezenkívül gyakorlattal egybekötött előadásokon vesznek részt, versenyekre járok, hogy le ne maradjak a legújabb hajvágás és hajápolás tudományában.

– Vannak divatfrizurák?

– Hát persze! Minden kornak megvolt a hajviseleti stílusa. Hírességekről is neveztek el frizurákat. Így egy időben a John Travolta frizura hódított, de ki ne hallott volna a Beatles együttes gombafrizurájú srácairól?

– Milyen hajtípusok vannak?

– Sokféle haj van. Van, amellyel könnyebb bánni, de vannak olyan hajak is, amelyekre dupla időt kell fordítani, hogy kihozzuk belőle az elvárt eredményt. Az a tapasztalatom, hogy akinek egyenes haja van, az hullámosat szeretne, ugyanakkor akinek göndör haja van, annak az az óhaja, hogy kisimítsuk. Szerencsére ez nem gond a mai modern hajvasalókkal.

– Sokan festik a hajukat?

– Manapság már alig van valaki, aki nem használ valamilyen hajszínezést. Már a férfiak is festik a hajukat, ami az én fiatal koromban egyáltalán nem volt jellemző. Pár éven belül a színskála valamennyi színe megjelenik a frizurákon is. Így nem ritka az olyan igény, hogy többszínűre fessek be a vendég haját, a sátozás módszerével.

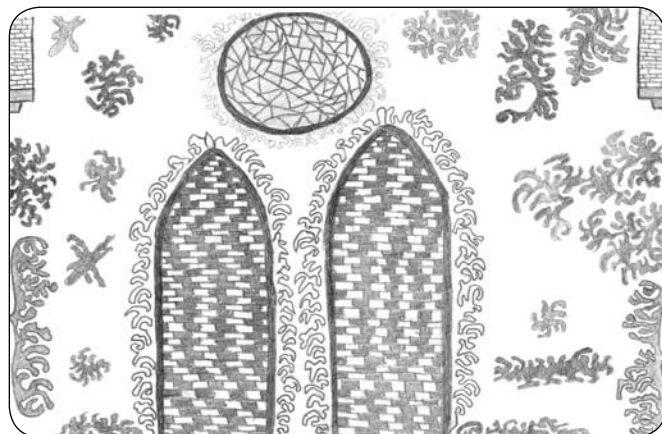
– Ezeket én papagájfrizurának nevezem – tettem hozzá nevetve.

– Szeretted ezt a szakmát? – tettem fel az utolsó kérdést.

– Igen. Nekem a szakmám egyben a hivatásom és a hobbim is. Ha újra kellene választanom, ismét fodrász lennék, annak ellenére, hogy a munkával járó sok állás elég nehéz és fárasztó.

Megköszöntem Marinak, a kedves fodrásznőnek, hogy készségesen válaszolt a feltett kérdéseimre. Bár tudtam volna még kérdezni, de időközben elkészült egy csodálatos frizura, és megérkezett a következő, szépitkezésre váró hölgy.

Gábor Viktória, 7. osztály, Ada

Nagy Péter szerbittabéi tanuló rajza

Osztályunk

Okosak hétfőn és kedden,
Szépek szerdán,
Türelmesek csütörtökön,
Álmosak Pénteken.
Lyukasórán elevenek.
Ugye milyen ügyesek vagyunk?
Nekünk fontos, hogy jó legyen a kedved,
Kívánunk ezért sok-sok kitűnő jegyet!

Gábor Tímea, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Egy barátság története

Már az első napon az iskolában felfigyeltem Alekszra.

Mindig viccelődött, és kiderült, hogy hasonló dolgok érdekelnek bennünket. Mindketten szeretünk kerékpározni, viccelődni, számológépezni és sportolni. Az iskolaszünetben is többször találkoztunk. A nyáron táborozni is voltunk együtt Kishegyesen. Sok közös emléket szereztünk. A karaokeversenyen közösen indultunk, és egy Edda-számot adtunk elő.

Aleksz nagyon jó barát, mert mindig számíthatok rá, ezért örülök nagyon, hogy találkoztunk.

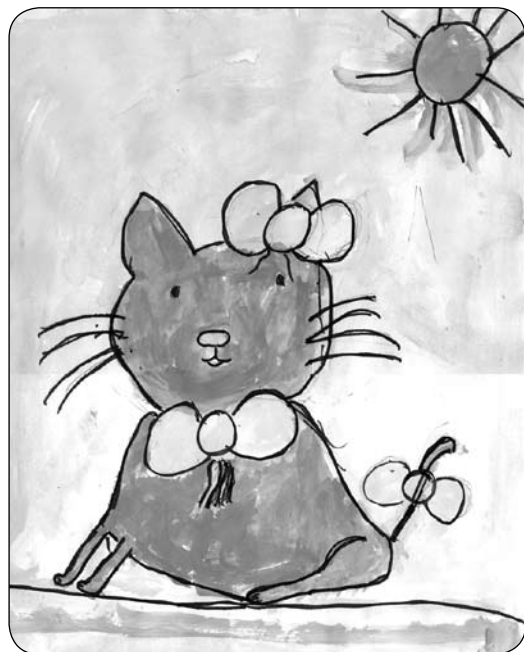
Kuktin Nikola, 5. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

Padtársam

Az én padtársam Rami,
Barátnőnek nagyon szupi.
Az övé a legjobb buli,
Ha kedvünk támad szórakozni.

Az órákon köztünk nincs sok duma,
Figyelünk a tanítóra.
Ha tanulásban szorgalmas,
A kis agya forgalmas.
Évészetben mindenevő,
A játékokban mindent tevő.

Budai Emese, 6. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

Csordás
Anikó
Muzslyai
tanuló rajza

RÜGYFAKADÁS

Padtárs

Sándor állandóan dumál,
amíg rá nem szól a tanár.
Billeg, mint a hinta,
amíg a fejét be nem hasítja.
Az esze vág, mint a penge,
de a szorgalma elég gyenge.

Hóli Dominik, 6. osztály, Ada

Egy mesterség bemutatása

Könyvelő

Széles utcán ballagok. Azt mondták, hogy menjek el a temetőig, és ott forduljak el balra. Amikor elhagyom a vegyeskereskedést, még ötven méter, és ott leszek. Igen, megtaláltam. Cégtábla a fehér falon, rajta a felirat: Könyvelőiroda. Két lépcső az utcáról, fehér ajtó, rajta a munkaidő, vagyis a nyitva tartás. Most éppen nyitva van. Félve, de lenyomom a kilincset, és benyitok.

– Jó napot! – köszönök illedelmesen, de halkán.

– Jó napot, vagyis szia! – üdvözlök egy régies íróasztal mögött ülő, középkorú embert, s a szemüvege fölött rám néz. Előtte, mellette papírok, irattartók, számológép és ceruzák. Kedves, nyugodt, mondhatnám kiegyensúlyozott emberrel állok szemben. Arcán és testtartásán fáradtság vagy enyhe kimerültség látszik, a szeméből mégis sugárzik valami biztató, valamilyen erő. Olyan embernek látom, aki nem adja fel.

– Foglalj helyet! – szakítja meg gondolataimat, és rámutat az antik íróasztal mellett álló régies székre.

– Nem zavarom? – kérdezem, most már kicsit bátrabban.

– Talán nem! – kapom a sejtelmes választ.

– Köszönöm! Nem rabolom sokáig az idejét, csak egy rövid beszélgetést szeretnék.

– Hát tessék! – helyezi magát kényelembe. – Legalább megpihenek egy kicsit a számoktól.

– Régóta foglalkozik könyveléssel? – teszem fel az első kérdést.

– Valójában nem. Igaz, hogy mindig számokkal és papírokkal voltam körülveve, de a könyvelés mellett tíz éve döntöttem.

– Ez most mennyire más, mint addigi munkája?

– Sokáig tisztviselő voltam, irodai munkás. Ez egy szakma. Most értékesebbnek érzem magam, és büszke is vagyok arra, amit csinálok.

– Szakma?! – kérdelem.

– Igen. Életfogytig tartó tanulás. Követni kell az előírásokat, új törvényeket és szabályokat. Az ügyfelek igényeit ki kell elégíteni. Határidőre, pontosan, elfogadható áron kell dolgozni.

– Mik a munkája során a segédeszközei? – kérdelem.

– Az első az agy. De itt van a számítógép, számológép, ceruzák és papírok.

– És mi a végtermék? – pattan ki belőlem.

– A végtermék nem asztal vagy szék, nem is nadrág vagy kabát, esetleg torta vagy jó házikolbász. Itt nem a végterméken van a hangsúly, az ügyfeleket szakmailag kell kiszolgálni. A végtermék akkor jó, ha mindennap hozzáteszünk valamit.

– Mester – mondom. – Köszönöm!

– Örülök, hogy beszélgethettünk, és útravalónak egy régi cipész szavait adom ajándéku: „Bármilyen csinálsz, mindig adj bele, amit csak tudsz. Magyarul adj bele apait-anyait. Csináld meg úgy, ahogy csak tudod.” Kezet fogunk, és elköszönök. Úgy érzem, valami megérintett. Valami olyan, amire még sokszor visszagondolok, még akkor is, ha a szemüveges könyvelő kedves arca, íróasztala, az irattartóktól roskadozó polcok már homályossá válnak.

Szollár Bianka, 7. osztály, Ada

A boldogság titka

Amit most elmondok, 20 évvel ezelőtt történt. Apukám bankigazgató volt, anyukám pedig a titkárnoje. A szüleim azt akarták, hogy 18 éves koromban szálljak be a családi cégbe. Nekem ez az ötlet akkor kifejezetten tetszett. Úgy gondoltam, ha beszállok, kevesebbet kell majd dolgoznom.

Mikor középiskolás lettem, megváltozott a véleményem. Szerettem volna tovább tanulni. Állatorvos akartam lenni. Ezt a tervet közöltem a szüleimmel, s ők kinevettek. Nekem ez rosszul esett. Két évig jártam suliba, állatorvosnak tanultam. Nagyon megszerettem ezt a szakmát, mikor betöltöttem a 18. életévemet mégis csatlakoztam a céghez. Nem akartam veszekedni a szüleimmel. Nem értettem ehhez a munkához, tehát apukám átíratott egy másik suliba. Három év alatt megtanultam, hogyan működik ez a céges dolog.

Dolgoztam, dolgoztam és dolgoztam, apukám pedig csak tömött pénzzel. Nem mondom, hogy nem jött jól a pénz, de amennyit ő adott, annyira nem volt szükségem. Félretettem. Végül annyi pénzem összegyűlt, hogy nyitottam egy állatorvosi rendelőt. Mikor ezt a szüleim megtudták, apukám nagyon mérges lett, és szívroham fogta el. Szerencsére nem történt semmi komoly baj. Bekerült a kórházba, engem pedig felhívtak, hogy menjek be hozzá. Még mindig emlékszem a szavaira, amiket akkor mondott:

„Bocsáss meg, hogy nem támogattam az ötletedet. Hagynom kellett volna, hogy azt csináld, amit szeretsz. Észre sem vettem, hogy a pénz ilyen dolgokra is képes. Majdnem tönkrement a családnk, te elköltöztél, én pedig majdnem meghaltam. Támogatni fogom a tervedet a bankot pedig bezárom.”

Ezekre a szavakra nem tudtam mit mondani. Megöleltem, és elmentem. Nagyon boldog voltam, hogy kibékültünk.

Vigyázzatok! A pénz jó dolog, de veszélyes. Családok mehetnek tönkre, barátságok érhetnek véget miatta. Inkább legyen kevesebb pénzetek, mint sok, de a család összetartására ügyeljete. A család mindennél fontosabb. Vigyázzatok rá!

Jenei Dorina, 8. osztály, Đuro Salaj iskola, Szabadka

Az én barátom

Az én egyik legjobb barátomat Richárdnak hívják. Akkor ismerkedtünk meg, amikor elkezdtünk iskolába járni. Ricsi magas termetű, a tornasorban is az első helyen áll. Dús, barna haja van, a szem színe zöldesbarna.

Ő kedves, jószívű, segítőkész és barátságos fiú. Kíváncsi, de néha kicsit akaratos, dacos, mint minden gyerek általában. Olykor megesik, hogy játszás közben összeveszünk. Ilyenkor mind a ketten búsak, elkeseredettek vagyunk, de a rosszkedv nem tart sokáig. Először külön-külön töprengünk a kialakult problémán, majd közöljük egymással a bánatunkat. Kijelentjük, hogy mit szeretnénk és mit nem szeretnénk a játékban folytatni. Néhány perc múlva újra a mi viháncolásunktól hangos a környék.

Szerintem egy barát ne legyen alattomos, képmutató, undok vagy hazug. A barátunknak elmondhatjuk a titkainkat is. A barátság a legfontosabb kincs, amit ápolni kell. A barátság az élet nagy ajándéka, ami az aranynál is többet ér.

Horváth Ervin, 4. osztály, Emlékiskola, Zenta

Barátság

Timi egy jó barát. Néha megbánt,
de rögtön kibékülünk, mint két igazi barát.

Néha a szavakat együtt mondjuk ki,
s ilyenkor nevet rajtunk mindenki.

Észjárásunk is hasonló,
Timi a barátnőm, és ez így jó.

Kovács Karina, 4. osztály, Kókai Imre iskola, Temerin

Kedves Pajtások!

Sajnos a téli szünidő hó nélkül telt el. Az elmúlt hetekben is csak néhány versike csalogatta a rügyfakadás oldalaira a téli hangulatot, a magyarkanizsai **Bosznai Edina** pedig a havas utcát varázsolta elénk. De ma már nem kell a képzeletünkre hagyatkoznunk, a valóságban is fehér a világ körülöttünk, és remélem, sok szép havas élményben lesz részetek.

Sáfrány Klaudia fogalmazását olvasva, most ismét a 2 héttel ezelőtti Rügyfakadásban megjelent egyik írás jut eszembe, a *Mama módszere* című. Klaudiának és azoknak, akik Klaudia tanulásról alkotott véleményével egyetértenek, ismételtlen figyelmébe ajánlom a doroszlói Szabó Aliz fent említett fogalmazását. Hallgassanak játékos énjükre, találjanak ki valamit, amivel érdekessé teszik, megkönnyítik a tananyag elsajátítását! Pl., ha vizuális típus vagy, különféle jelek, vázlatok, kulcsszavak leírása segíthet a tudnivaló rögzítésében. Ha hallás útján tanulsz könnyebben, a padtársaddal, barátoddal vagy barátnőddel kölcsönösen mondjátok el, magyarázzátok el egymásnak a leckét...

Visszatérve az **Én és az iskola** című írásra, megnyugtató, hogy Klaudia is belátja a tanulás fontosságát és szerepét az életben, és észreveszi azt is, milyen sok szép élményben van része egy diáknak. Ezek a gondolatok folytatódhatnak a mai Rügyfakadás fogalmazásaiban, verseiben.

A múlt heti küldeményeket a **kisoroszi Lázár Igornak, Molnár Ritának** és **Pozsár Nikolettnek**, valamint a **hajdújárasi Fábiani Reginának** köszönöm, és türelmesen várom a szünidei élményeitekről és olvasmányaitokról szóló írásokat.

Tomán Mária

Savović Mila szabadkai tanuló rajza

Képzelt interjú

Cate Blanchett

Egy ausztráliai színésznő, akinek tehetségét nem egyszer jutalmazták. A kilencvenes évek végétől kezdve a pályája töretlen, és sok nagy filmben láthatuk, például A tehetséges Mr. Ripley-ben, A gyűrűk Ura sorozatban, az Aviátorban, az Indiana Jones és a kristálykoponya királyságban, újonnan pedig a Hobbitban. A szakma ezúttal a Blue Jasmin című filmben nyújtott alakítását emeli ki. Képzelt interjúnk Cate Blanchett-tel készült.

– Milyen voltál iskolásként?

– Ezt elég nehéz megmondani. Egyszerre voltam nyitott a világ felé, de szégyenlős is. Valamikor azt éreztem, hogy harcol bennem ez a kettősség. Egyszer egyik, máskor pedig a másik kerekedett felül. Talán ebben az is közrejátszott, hogy hárman vagyunk testvérek, és én vagyok a középső. Egy bátyám és egy húgom van, tehát én is egyszerre vagyok hűg és nővér. Ez is felfogható kettősségként.

– A testvéreidet is a színészet vonzza?

– A bátyám inkább a számítógépek világában van otthon, a húgomat viszont a színház érdekli, de jobban vonzák a háttér munkálatok.

– Téged mióta érdekel a színészet?

– A középiskolában lehetőségem nyílt próbálkozni a színészetrel és kikutatni, hogy mekkora vágyat érek iránta. Azután gazdaságot és művészetet tanultam az egyetemen, majd lassan a színészet felé fordultam. Kezdetben színpadon és tévéfilmekben szerepeltem.

– Mi jelentett számodra áttörést?

– Az 1997-es év. Ekkor játszhattam először egy nemzetközi filmben, a Läger az édenkertben című alkotásban, méghozzá Glenn Close-zal, és még abban az évben főszerepet, sőt címszerepet is kaptam a Játék és szenvedély (Oscar and Lucinda) című filmben, amelyben a partnerem Ralph Fiennes volt. Innen kezdve minden beindult, és a következő évben ismét címszerepben voltam látható, az Elisabeth című filmben, amelyben I. Erzsébet királynőt formáztam meg. Ekkor már a szakma is felfigyelt rám, elismerésekben részesültem, úgyhogy az évezredfordulóra szépen kialakult a pályám.

– A kétezres évek mit hoztak neked?

– Többek között nagy és látványos filmeket, mint amilyen például A gyűrűk Ura trilogia, amelyben Galadrielt játszottam.

– Szeretted ezt a karaktert?

– Nagyon is, elvégre ki ne szeretne tünde lenni. Galadriel ugyanis Középfölde lakója,

aki a középföldi tündék legszebb megmaradt birodalma, Lothlórien királynőjeként uralkodott, mígnem a Harmadkor végén visszahajózott Halhatatlanföldre. Akik olvasták a könyvet, és nézték a filmet, tudják, miről beszélek.

– Mely filmekben játszottál még, és melyik jelentett nagy kihívást?

– Mindegyik szerep tartogat kihívást, épp ez a csodás a színészetben. Kiemelném viszont az Aviátort, amelyben Katharine Hepburne legendás színésznőt játszottam. Amennyire csodálatos volt ez a szerep, annyira megpróbáltató is. Katharine Hepburne ugyanis 1907-ben született, és több évtizedes nyomot hagyott a filmvilágban. Végül 2003-ban hunyt el, egy évvel azelőtt, hogy megjelent volna a film.

– A szakma legutóbb a Blue Jasmin című filmre figyelt fel. Milyen filmről van szó?

– Ha annyit mondok, hogy Woody Allen rendezte, akkor szerintem minden világos. A film egyébként tavaly lett bemutatva, a filmbéli partnerem pedig Alec Baldwin.

– Sok ismert színész küszködik azzal, hogy feldolgozza a sztársággal járó világhírnevet. Neked hogyan sikerül ezzel megküzdened?

– Igyekszem harmonikusan élni. Először is fontosnak tartom a pénzügyi biztonságot. E téren szerencsés vagyok, mert a megélhetés sok színésznek okoz gondot. Másodszor pedig igyekszem a magánéletemet, amennyire csak lehet, megtartani magamnak. Ez is hozzásegít ahhoz, hogy kiegyensúlyozott legyek.

L. M.

Mario Puzo

A Keresztapa

(Részlet)

I. RÉSZ

Minden nagy vagyon mögött bűn rejtőzik.
Balzac

1. FEJEZET

Amerigo Bonasera a New York-i 3. számú Bűnügyi Bíróság tárgyalótermében ült, és igazságszolgáltatásra várt: azoknak a fickóknak a megbüntetésére, akik oly kegyetlenül elbántak a lányával, és megpróbálták meggyalázni.

Az ijesztően durva arcú bíró felgyűrte feketé talárjának ujját, mintha testi fenytétssel akarná sújtani a bírói emelvény előtt álló két fiatalembert. Arca hűvös megvetést sugárzott. De az egészben volt valami hamis, amit Amerigo Bonasera érzett ugyan, de még nem értett.

– Maguk úgy viselkedtek, mint a legelfajzottabb barbárok – mondta nyersen a bíró. Igen, igen, gondolta Amerigo Bonasera. Állatok. Állatok. A két fiatalember divatosra nyírt sima hajjal, friss, tisztára mosott arccal szerény bűnbánatot mutatott, és alázatosan lehajtotta fejét. A bíró folytatta. – Úgy viselkedtek, mint a vadállatok a dzsungelben, és az a szerencsájuk, hogy nem követtek el nemi erőszakot azon a szegény lányon, mert akkor húsz évre rács mögé záratnám magukat. – A bíró szünetet tartott, szeme a hatáson vastag szemöldök alól lopva Amerigo Bonasera sárgásfakó arcára rebbent, majd belemélyedt az előtte tornyosuló bizonyítási jegyzőkönyvbe. Összeráncolta homlokát, és vállat vont, mint aki saját akarata ellenére dönt. Ismét megszólalt.

– De fiatal korukra, büntetlen előéletükre, tisztességes családjukra való tekintettel, és mert a törvény szelleme nem a bosszúállást, hanem az igazságot szolgálja, ezennel háromévi börtönbüntetésre ítélem mindkettőjüket. Az ítéletet felfüggesztem.

Amerigo Bonasera csak a negyven éve gyakorolt hivatásos gyász segítségével tudta visszaparancsolni arcáról a mindent elsöprő elkeseredést és gyűlöletet. Szép, fiatal lánya összedrótózott, törött állkapcsával még mindig a kórházban fekszik, s most ez a két állat megússza? Komédia volt az egész. Figyelte, hogyan gyülekeznek a boldog szülők drágalátos fiacskáik köré.

Igen, ezek most mind boldogok, most mind mosolyognak. Sötét, keservesen keserű epe öntötte el Bonasera torkát, s átömlött szorosan összezárt fogain. Fehér vászon zsebkendőjét ajkai elé szorította. Így állt ott, amikor a két fiatalember magabiztosan, közönyös tekintettel, mosolyogva, szabadon kilépett a padsorok közül, s még csak egy pillantást sem vetett rá. Fehér zsebkendőjét a szájára szorítva, szó nélkül hagyta, hogy elmenjenek m e l l e t t e. Most az állatok szülei következtek. Két férfi és két nő az ő korosztályából, de ruhájuk sokkal inkább amerikai volt, mint az övé. Szégyenkezve néztek rá, de szemükben különös, győztes büszkeség csillogott. Bonasera elvesztette önuralmát, előrehajolt a padsorok között, és rekedten kiáltotta:

– Majd sírtok még ti is úgy, ahogy én sírtam. Majd én teszek róla, hogy ti is úgy sírtok, ahogy én sírtam a ti gyerekeitek bűne miatt!

A zsebkendőt most már a szeméhez emelte. A védőügyvédek, akik a sereghajtók voltak, előreterelték ügyfeleiket, és a zárt kis csoport körülfogta a két fiatalembert is, akik vissza akartak fordulni a padsorok között, hogy megvédjék szüleiket. Egy hatalmas termetű törvényszolga sietett oda, ahol Bonasera állt, hogy elzárja a padsort. De erre már nem volt szükség. Amerigo Bonasera hosszú évek óta élt Amerikában, és mindig bízott a törvényben és a rendben. Ez segítette a jóléthez is. Most, bár gyűlölettel fűtött agyában egymást követték a vad látomásokról, hogy fegyvert vesz és megöli a két fiatalembert, odafordult a még mindig értetlenül álló feleségéhez, és így szólt hozzá:

– Bolondot csináltak belőlünk. – Elhallgatott és döntött; már nem fél attól, mekkora árat fog fizetni érte. – Ha igazságszolgáltatást akarunk, Don Corleonéhoz kell mennünk – térden csúszva.

Egy Los Angeles-i szálloda fényűzően berendezett lakosztályában Johnny Fontane féltékenységeiben ugyanolyan részegre itta magát, mint bármelyik közönséges férj. Végignyúlt a vörös pamlagon, s egyenesen a kezében lévő üvegből itta a whiskyt, aztán az ital ízét a kristályvödör jégartóájában lévő vízzel öblítette le. Hajnali négy óra volt, s ő

részen elképzelte, hogyan öli meg csavargó feleségét, ha hazajön. Ha egyáltalán hazajön. Ahhoz már túl késő volt, hogy telefonáljon első feleségének, és a gyerekek után érdeklődjön. Azt meg furcsának találta, hogy most, amikor karrierje lefelé hanyatlik, felhívja valamelyik barátját. Volt idő, amikor el lettek volna ragadtatva ettől, amikor szinte hízelgett volna nekik, hogy hajnali négykor felcsengeti őket álmukból, de most csak az idegeikre menne. Még mosolyogni is tudott egy kicsit önmagán, amikor arra gondolt, hogy felfelé ívelő útján Johnny Fontane gondjait milyen nagy érdeklődéssel hallgatták végig Amerika legkíváncsabb sztárjai.

Tovább kortyolgatott az üvegből, majd végre meghallotta felesége kulcsát az ajtóban, de folytatta az ivást, míg az asszony bejött a szobába és megállt előtte. Gyönyörű nő volt – angyal, finom arc, mély, sötétkék szem, törekeny, tökéletes alak. Szépsége a filmvásznon még sugárzóbbá, átszellemültebbé vált. Világszerte sok millió férfi volt szerelmes ebbe az arcba, Margot Ashton arcába. És fizettek, hogy láthassák a filmvásznon.

– Hol a pokolban voltál? – kérdezte Johnny Fontane.

– Kefélni – felelte az asszony.

Túlbecsülte férje részegségét. A férfi átugrott a koktélasztalon, és megragadta az asszony torkát. De amint közel került ehhez az elragadó archoz, a kedveskék szemekhez, haragja elszállt, és ismét elgyengült. Az asszony ekkor elkövette azt a hibát, hogy gúnyosan rámosolygott, mire a férfi felémelte az öklét.

– Ne, Johnny, csak az arcomat ne! Filmezek! – kiáltotta.

Nevetett. A férfi hasba vágta, a nő a földre esett. Johnny rázuhant. Ahogy az asszony

levegő után kapkodott, megérezte illatos lehetését. A karját és napbarnított, selymes combjait ütötte. Úgy verte meg az asszonyt, mint régen, vagány kamasz korában a kis taknyos kölyköket a New York-i Hell's Kitchenben. A fájdalmas ütések nem hagytak tartós nyomokat, nem verték ki a fogakat, s nem törték be az orrot.

De nem verte meg eléggé. Nem volt képes rá. És az asszony kinevette. Elterült a padlón, selyemruhája fölcsúszott a combjai fölé, s közben nevetve gúnyolta. – Rajta, döfd belém! Nyomd csak belém, Johnny, úgyis ezt akarod. Johnny Fontane felállt. Gyűlölte a padlón heverő asszonyt, de azt szépsége varázslatos pajzsként védte. Margot továbbgurult, egy balettugrással ismét talpra szökkent, és farkasszemet nézett a férfival. Mint egy gyerek, gúnyolódva végigtáncolt a szobán, s közben énekelt: – Johnny soha nem bánt engem, Johnny soha nem bánt engem! – Aztán, szinte szomorúan, komoly, szép arccal megszólalt: – Te szegény hülye, összekarmolsz, mint egy kölyök. Ó, Johnny, te mindig is idétlen, romantikus balek leszel, még szeretkezni is úgy szoktál, mint egy gyerek. Még mindig azt hiszed, hogy az ölekezés tényleg olyan, mint ahogy az ostoba dalaidban énekeltél róla. – Megrázta a fejét. – Szegény Johnny. Isten veled, Johnny. – Bement a hálószobába, és a férfi hallotta, amint megfordult a kulcs a zárban. Johnny arcát a kezébe temetve ült a padlón. Elöntötte a fájó, megalázó kétségbeesés. Aztán azzal a vagány keménységgel, amely eddig is átsegítette Hollywood dzsungelén, fölemelte a telefont, és taxit rendelt, hogy a repülőtérre menjen. Csak egyetlen ember tudná megmenteni. Vissza kell térnie New Yorkba. Vissza kell mennie ahhoz az egyetlen emberhez, akinek a hatalmára és

bölcsességére most oly nagy szüksége volt, s akinek a szeretetében még mindig bízott. Vissza kell mennie keresztapjához, Don Corleonéhoz.

Nazorine, a lisztporos pék, aki maga is olyan gömbölyű és friss volt, mint nagy olasz cipő, fenyegetően nézett a feleségére, eladó lányára, Katherine-re, és a péksegédre, Enzóra. Enzo már átöltözött zöld betűs karszalagú hadifogoly-egyenruhájába, és rettegett, hogy e jelenet miatt késve érkezik vissza Governor's Islandre. Mint az olasz hadsereg sok ezer feltételes szabadrálábra helyezett foglyának egyike, aki engedélyt kapott, hogy napközben amerikai vállalatoknál dolgozzon, állandó félelemben élt, nehogy visszavonják tőle ezt az engedélyt. Ezért ez a kis komédia számára komoly ügy volt.

– Megszégyenítetted a családomat? – kérdezte dühösen Nazorine. – Megajándékoztad valamivel a lányomat, hogy emlékezzen rád, mert megtudtad, hogy vége a háborúnak, és Amerika visszarúgja a seggedet a szaros szicíliai faludba? Enzo, ez az alacsony, zömök fiatalember, kezét a szívére téve, szinte könnyek között, de mégis okosan felelt: – Padrone, esküszöm a Szent Szűzre, hogy soha nem éltem vissza a jószágával. Minden megbecsüléssel szerettem a lányát. Teljes tisztelettel megkérem a kezét. Tudom, hogy nincs hozzá jogom, de ha hazaküldenek Olaszországba, sohanem tudok visszajönni Amerikába. És akkor soha nem vehetem feleségül Katherine-t.

Filomena, Nazorine felesége, a lényegre tért. – Hagyd abba ezt az örültséget – szólít kövér férjéhez. – Te is nagyon jól tudod, mit kell tenned. Intézd el, hogy Enzo itt maradhasson, és küldd el az unokatestvéreinkhez Long Islandre, hogy ott elbújhasson.

Katherine sírt. Már is kövérkés, csúnyácska lány volt, s halvány bajusz látszott az orra alatt. Sohasem találta olyan jóképű férjet, mint Enzo, sohasem kapna egy másik férfit, aki olyan tiszteletteljes szerelemmel simogatná meg testének legtitkosabb részeit. – Elmegyek én is Olaszországba, és ott fogok élni – kiáltotta az apjának. – Megszököm, ha nem tartjátok itt Enzót!

Nazorine mindentudó pillantást vetett rá. Ez az ő lánya nagyon „szenvédélyes” teremtmény. Pontosan látta, hogyan dörzsöli oda duzzadó fenekét Enzo öléhez, amikor a péksegéd a lány mögött elmegy, hogy megtöltsé a bolti kosarakat a kemencéből kiszedett forró veknikkel. Ha sürgősen nem tesz valamit, ez a gazember bedugja a saját forró veknijét a lány kemencéjébe – gondolta buján Nazorine. Nem, Enzót itt kell tartani Amerikában, és amerikai állampolgárt kell csinálni belőle. És ilyesmit csak egyetlen ember tud elintézni. A Keresztapa. Don Corleone.

Ezek az emberek és rajtuk kívül még sokan mások nyomtatott meghívót kaptak Miss Constanzia Corleone esküvőjére, amelyet 1945 augusztusának utolsó szombatján tartanak meg. A menyasszony apja, Don Vito Corleone, nem feledkezett meg régi barátairól és szomszédairól, bár ő maga most Long Islanden lakott, hatalmas házában. A fogadást is ebben a házban rendezik, és az ünnepség reggeltől estig tart majd. Semmi kétség, hogy emlékezetes esemény lesz. A japánok elleni háború nemrég véget ért, s így nem kellett attól tartani, hogy az ünnepséget beárnyékolja a hadseregben harcoló fiúkért érzett aggodalom. Az embereknek éppen egy esküvőre volt szükségük, hogy kimutathassák az örömeiket.

Kedves Olvasó Tanulók!

Egy nagy filmlegenda, a Francis Ford Coppola által 1972-ben rendezett **A Keresztapa** (The Godfather) alapjául szolgáló azonos című regény, **Mario Puzo** alkotása képezi mai rovatunk témáját. Az amerikai-olasz Maffia életéről szóló (később több részben folytatódó) film parádés szereposztással (Marlon Brando, Al Pacino, Robert Duvall, James Cane) 1972-ben elnyerte az Amerikai Filmakadémia legrangosabb elismerését, a legjobb filmnek járó Oscar-díjat. Minden idők legjobb gengszterfilmje. Talán azzal szárnyalja túl az azonos műfajú alkotásokat, hogy a szenvedélyekkel, pikantériával és halálos bűnökkel terhelt (élet)történet, Don Corleone (Marlon Brando), az amerikai olasz közösség Keresztapjának és családjának (pl. az Al Pacino által alakított Michael Corleonének) sors története – a mindig érvényes vendetta árnyékában – végzettszerű bevonatot

nyer: e világnak nincsenek büntelen, azaz pozitív hősei. A szereplők csak abban különböznek egymástól, hogy melyik maffiacsalád tagjai. Don Corleone legifjabb fiát, Michaelt (Al Pacino) a család megpróbálja távol tartani önkörétől, más életet szán neki, de miután az apja ellen gyilkossági kísérletet hajtanak végre, akaratlanul is belesodródik a történetbe, s menthetetlenül elindul a törvénytelenység alkotta lejtőn: ő lesz a következő Keresztapa.

Jó olvasást! Jó filmnézést! (Bár, meg kell jegyeznem: korhatáros film. Durva, erőszakos, véres. De nem öncélúan az. Meg kell beszélni és értelmezni. Tanárokkal, szülőkkel. Meg kell érteni.)

Nemcsak a film, a Nino Rota által szerzett zenéje is világhírűvé vált. Jellegzetes, nagyon ismert.

Bence Erika

Átadták a Grammy-díjakat

A Los Angeles-i Staples Centerben nagy pompa közepette átadták az idei Grammy-díjakat. Ahogyan az várható volt, a legnagyobb győztes a négy fő kategóriában – az év felvétele, az év albuma, a legjobb popduó vagy popzenekar és a legjobb dance vagy elektrozenei album – a francia **Daft Punk** diadalmaskodott. Ugyanakkor nem panaszkodhat a **Macklemore** és **Ryan Lewis** duó sem, akik szintén négy díjat vihettek haza, és **Justin Timberlake** sem, akinek a neve három kategória nyerteseként jelenik meg. A mindössze tizenhét éves **Lorde** újjelenti énekesnő is örülhet, ő az év dala és a legjobb popelőadó kategóriában győzött. **Az 56. Grammy Awards fontosabb kategóriáinak és díjazottjainak listáját közöljük. Nézd meg, nyert-e a kedvenced.**

Az év felvétele – Daft Punk feat. Pharrell Williams: Get Lucky

Az év dala – Lorde: Royals

Az év albuma – Daft Punk: Random Access Memories

Legjobb új előadó – Macklemore & Ryan Lewis

Legjobb popelőadó – Lorde: Royals

Legjobb popduó vagy popzenekar – Daft Punk feat. Pharrell Williams: Get Lucky

Legjobb popalbum – Bruno Mars: Unorthodox Jukebox

Legjobb hagyományos popalbum – Michael Bublé: To Be Loved

Legjobb instrumentális popalbum – Herb Alpert: Steppin' Out

Legjobb dance-felvétel – Zedd feat. Foxes: Clarity

Legjobb dance- vagy elektrozenei album – Daft Punk: Random Access Memories

Legjobb rockelőadó – Imagine Dragons: Radioactive

Legjobb metálelőadó – Black Sabbath: God Is Dead?

Black Sabbath

Legjobb rockdal – Dave Grohl, Paul McCartney, Krist Novoselic & Pat Smear: Cut Me Some Slack

Legjobb rockalbum – Led Zeppelin: Celebration Day

Legjobb alternatív zenei album – Vampire Weekend: Modern Vampires of the City

Legjobb r&b-előadó – Snarky Puppy with Lalah Hathaway: Something

Legjobb hagyományos r&b-előadó – Gary Clark, Jr.: Please Come Home

Daft Punk

Legjobb r&b-dal – Justin Timberlake: Pusher Love Girl

Legjobb r&b-album – Alicia Keys: Girl on Fire

Legjobb kortárs urban-album – Rihanna: Unapologetic

Legjobb rapelőadó – Macklemore & Ryan Lewis feat. Wanz: Thrift Shop

Legjobb rapzenei együttműködés – Jay-Z feat. Justin Timberlake: Holy Grail

Legjobb rapdal – Macklemore & Ryan Lewis feat. Wanz: Thrift Shop

Legjobb rapalbum – Macklemore & Ryan Lewis: The Heist

Legjobb countryelőadó – Darius Rucker: Wagon Wheel

Legjobb countryduó vagy -zenekar – The Civil Wars: From This Valley

Legjobb countrydal – Kacey Musgraves: Merry Go 'Round

Legjobb countryalbum – Kacey Musgraves: Same Trailer Different Park

Lorde

Legjobb new age-album – Laura Sullivan: Love's River

Legjobb improvizációs jazzelőadó – Wayne Shorter: Orbits

Legjobb vokális jazzalbum – Gregory Porter: Liquid Spirit

Legjobb instrumentális jazzalbum – Terri Lyne Carrington: Money Jungle – Provocative in Blue

Legjobb latinzenei album – Draco Rosa: Vida

Legjobb bluegrassalbum – Del McCoury Band: The Streets of Baltimore

Legjobb bluesalbum – Ben Harper with Charlie Musselwhite: Get Up!

Legjobb folkalbum – Guy Clark: My Favorite Picture of You

Legjobb reggae-album – Ziggy Marley: Ziggy Marley in Concert

Legjobb világzenei album – Gipsy Kings: Savor Flamenco

Az év popzenei producere – Pharrell Williams

Legjobb rövid videó – Justin Timberlake feat. Jay-Z: Suit & Tie

Legjobb zenei film – Paul McCartney: Live Kisses

Legjobb filmzenei album – Adele: Skyfall

Legjobb filmzenei kompiláció – Sound City: Real to Reel

Macklemore és Ryan Lewis

Tizedik listavezető albuma

Tizedik listavezető albumát jegyezhetette Bruce Springsteen az Egyesült Királyságban, ezzel pedig például az Abba, David Bowie és Michael Jackson nyomdokaiba lépett. A High Hopes lemez egyenesen az élre ugrott megjelenésének hetében. Teljesítménye párhuzamba vonható a Rolling Stonesszal és a U2-val is, akik szintén tíz-tíz number one lemezzel büszkélkedhetnek az Egyesült Királyságban. Ettől több listavezető albumot csupán négy előadónak sikerült készítenie az Official Charts Company adatai szerint. A Beatles vezet a listát tizenöt listavezető albummal, őket követi Madonna tizenkettővel, majd Elvis Presley és Robbie Williams tizenegy-tizenegy topalbummal. Bruce Springsteen High Hopes című kiadványán találhatók a Clarence Clemons-szal és Danny Federicivel való együttműködésével megvalósult szerzemények is. A két zenész Springsteen E Street Band nevű zenekarának tagja volt, és az elmúlt években hunytak el.

Várva várt lemezen dolgozik

Első hivatalos szólóalbumán dolgozik Damon Albarn, ezt maga a Blur frontembere jelentette be, aki habár már számos albumot készített a zenekar tagjaként és más zenekarokkal is együttműködött, szólóalbumot saját néven eddig még nem adott ki. A Blurrel való közös munka mellett Albarnnak számos egyéb projektje is van, köztük a The Good, The Bad And The Queen című album (amely egy név nélküli, alternatív rock supergroup lemeze, melynek tagjai Damon Albarn, Paul Simonon, Simon Tong és Tony Allen), a Mali Music együttműködés, valamint a Gorillaz. A Blur első albuma Leisure címmel 1991-ben jelent meg, míg legutóbbi korongjuk, a Think Tank 2003-ban látott napvilágot. Albarn, James, Graham Coxon és Dave Rowntree a Blurrel 2012-ben adtak együtt koncertet a londoni Hyde Parkban, ami egybeesett az olimpia végével. Ugyanabban az évben kaptak egy Brit-díjat a zenéhez való kiemelkedő hozzájárulásukért, valamint kiadtak egy kislemezt Under The Westway címmel.

SZTÁRVILÁG

Bécsben is koncertezik

Justin Timberlake hét év kihagyás után adta ki a The 20/20 Experience című albumot, amely az év leggyorsabban fogyó albuma lett. Az albumot Justin élőben is bemutatja egy koncertsorozat keretében. Vajdaságba sajnos nem tesz kitérőt, de a tervek szerint fellép a tőlünk nem túl messze fekvő Ausztriában. 2014. június 4-én Bécsben, a Wiener Stadthalle-ban ad koncertet.

Új albumot készít a legendás együttes

Újjáalakul a UB40 birminghami reggae-együttes három alapító tagja. Ali Campbell és Astro énekesek, valamint Mickey Virtue billentyűs – akik 1978-ban kezdtek együtt zenélni – weboldalukon közölték: új dalokon dolgoznak.

Campbell és Virtue 2008-ban hagyta el a csapatot, Astro pedig 2013 novemberében szállt ki. A UB40 – amely az akkori brit kormányzat munkanélküli segélye után kapta a nevét – az eredeti felállásban harminc évig játszott együtt, mielőtt Ali Campbell 2008 januárjában kilépett a zenekarból, a menedzsmenttel való vitákra hivatkozva. Röviddel ezután Mickey Virtue is követte őt, hasonló indokokkal. A csapat megmaradt hat tagja folytatta a turnézást és lemezkészítést Ali Campbell testvérével, Duncannel a mikrofon mögött.

Az együttes négy tagja 2011 októberében csődöt jelentett akkori kiadójuk bukását követően. Több mint négy év különlet után Astro csatlakozott Campbellhez és Mickey Virtue-hoz, hogy együtt zenéljenek Londonban, ami az újjáalakulást ösztönözte.

A UB40 1979 februárjában lépett fel először, azóta tizennyolc albumot adott ki. Legismertebb dalaik a Red, Red Wine, az I Got You Babe és a Can't Help Falling In Love.

Itt a világ első színes 3D nyomtatója

Atarka színű tárgyakat előállítani képes nyomtató egyelőre rendkívül drága, mintegy 250 ezer euróba kerül, de akkor is csodálatos dolgokat művel. Haza még nem viheti senki, mert rendkívül nagy és költséges.

A térbeli nyomtatókat gyártó Stratasys 3D nyomtatójának az újdonsága az, hogy közvetlenül képes színes termékeket előál-

lítani, és a tárgyak felépítéséhez többfajta alapanyagot is használ. Az új printerben a színek kikeverését a hagyományos tintasugaras nyomtatókéhoz hasonló módon keverik ki. A három alapszínből – kék, rózsaszín és sárga – több száz különböző színárnyalatot képes előállítani az új nyomtató.

A tárgyak közvetlenül színes formában való nyomtatása jelentősen megkönnyíti a formatervezők munkáját, eddig ugyanis

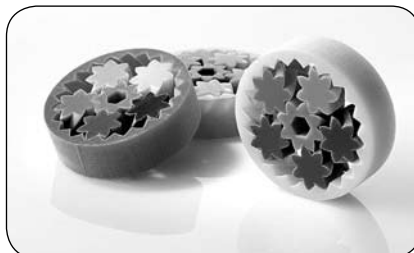

Egyelőre a fél szobát elfoglalja a nagyszerű nyomtató

meg kellett várni a 3D-nyomtatott modellek előállítását és annak utólagos kifestését, a végleges prototípus csak ezt követően készült el. A nyomtató három különböző állagú műanyag alapanyagot használ, amelyekkel gumiszerű és átlátszó komponenseket is lehet készíteni, ezáltal komplex kivitelű tárgyak is előállíthatók. Ráadásul ezeket az anyagokat színekkel is ötvözi az új technológia.

Egy sportcipő 3D által nyomtatott prototípusa

Színes terméket állít elő az új gép

Jön a Windows 9

Valószínűleg már jövő tavasszal megjelenik a Windows teljesen új verziója, amely azt fogja tudni, amit a Windows 8-nak kellett volna már tavalyelőtt.

Hiába jelent meg tavaly ősszel a legújabb Windows javított, 8.1-es verziója, a Microsoft rendszere és az azt futtató eszközök nem tudnak lépést tartani a rivális Google- és Apple-termékekkel. A hagyományos számítógépek – laptop, ultrabook vagy asztali modell – egyre kevésbé fognak, az emberek új PC helyett inkább táblagépet vagy okostelefont vesznek.

Nem csoda, hogy a Microsoft már az idén áprilisban bejelenti a Windows 9-et, egyes hírek szerint pedig a végleges kiadás 2015 tavaszáig elkészülhet.

Az ember nem passzol az űrbe?

Milyen problémákkal kell számolnia az emberiségnek, ha hosszabb időt szeretne eltölteni az űrben? A kérdés most válik igazán forróvá, egyre több terv szól hosszú távú űrutazásról. A Nemzetközi Űrállomás működését egyelőre meghosszabbították, így tovább tanulmányozhatóak az űrben kifejtett élettani hatások.

Mivel már a NASA is azt tervezi, hogy belátható időn belül, 2030-ban űrhajósokat küld a Marsra, mindenképpen foglalkozni kell ezekkel a dolgokkal. Ráadásul két civilszervezet is jelentkezőket gyűjt az utazáshoz, még hozzá sikeresen, anélkül, hogy bármit tudnának a hosszú távú kockázatokról. Az eddigi leghosszabb idő, amit ember az űrben töltött, 438 nap volt: a rekordot Valerij Poljakov orosz űrhajós tartja.

Egy átlagos emberi test hatvan százaléka víz. A világűrben a test folyadékai felfelé áramlanak a mellkasba és a fejbe, míg a lábak gyengék, a koponyán belül pedig növekszik a nyomás. Ebből nagyon sok dolog következhet, ezért a NASA mostantól kifejezetten figyeli majd a hosszú távú hatásokat. Eddig alvási panaszok, csontgyengülés, evési és alvászavarok jelentették a legnagyobb gondot.

A fiziológiai problémák mellett pszichológiai zavarokra is figyelniük kell a hosszú küldetések tervezésekor: egy 2010–2011-es orosz kísérletben 17 hónapra összefogtak hét embert, akikkel űrrepülést szimuláltak. A csapat egyre többet veszített

aktivitásából, a végére pedig hétből négy embernél mentális zavarok jelentkeztek.

A nemzetközi űrállomás 2024-ig biztosan üzemel még, a NASA pedig árgus szemekkel figyeli majd Scott J. Kelly amerikai űrhajóst, aki egy évet tölt majd az űrben 2015 tavaszától. Ez a leghosszabb idő, amit amerikai valaha az űrben töltött.

Scott Joseph Kelly egyetemi ikertestvére, Mark szintén pilóta, űrhajós. Az egyedüli testvérek, akik szolgálhattak az űrrepülőgépen és a Nemzetközi Űrállomáson

Csalatornya

Az Almási-barlang átellenében van egy karscú, magas szikla, olyan, mint egy torony: Csala tornya a neve. Ez a Csala, akiről a sziklát elnevezték, híres vitéz volt a tatárjárás idejében. De hiába, sokan voltak a tatárok, a maroknyi székelység nem tudott sokáig ellenállani, s mint rendesen, nagy veszedelmek idején, behúzódtak az almási barlangba. Csala is ide vezette a népet, de mentek nyomukban a tatárok is, elállották a barlang nyílását, s nem mozdultak onnan. Arra számítottak, hogy kiéheztetik a székelyeket. Ezek vittek magukkal, amit vihettek; éltek szűköskén, ahogy lehetett, de egyszer aztán elfogyott minden eleség. Voltak vagy ezren, s egy maréknyi lisztjük volt mindössze.

Tatár íjász

Hanem a tatároknak sem volt valami jó dolguk odakint. Közel s messze vidéken, ami ennivalót találtak, mindent fölettek, s már-már azon gondolkodtak, hogy továbbálljanak.

Valahogy megsejdtette ezt egy vénleány, s mit gondolt, mit nem – azt a maréknyi

lisztet hamuba keverte, meggyúrta, mint az igazi tésztát, s akkora kenyeret sütött, mint egy taligakerék. Jó pirosra sütötte a hamukenyeret, aztán beleszúrta egy hosszú kardba, kinyújtotta a barlang nyílásán, s megforgatta, hadd lássák a tatárok, hogy van kenyerük elég.

Hát csakugyan jól számított a vénleány. Látják a tatárok a rengeteg nagy kenyeret, gondolják magukban: jobb lesz odébbállani, mert ezeket ugyan ki nem éheztetik. Csakugyan el is indulnak, s ameddig a barlang szájától el lehetett látni, egy óra múlva híre-pora sem volt tatárnak.

Hej, istenem, örültek a népek! Hazamehetnek ismét a falujukba; felépítik újra házaikat; szánhatnak, vethetnek, nem sa nyargatja többet a tatár. Mindjárt nekiké-szülődtek, de akkor elé állott Csala vezér, s mondák az embereknek:

– Megálljatok! Várjatok még! Nehogy nagy örömeteknek siralom legyen a vége. Ismerem én a tatár természetét. Vigyázzatok, mert cselet vet nekünk. Maradjatok itt egy keveset, én itt átellenben fölmegek arra a sziklára, onnét látni lehet az egész Erdővidéket, majd meglátom, hogy csakugyan elmentek-e?

Kiment Csala a barlangból, leszállott a patakba, s a patakba egy szempillantásra föl mászott a sziklatorony tetejére. Olyan keskeny volt a szikla teteje, hogy éppen csak reá léphetett, de az ő lába nem ingadozott, úgy állott a szédületes magasságban, mint-ha a sziklából nőtt volna ki. Aztán végigte-

kintett az erdőkön, a pusztaságokon: látta egész Erdővidéket, látta a leégetett falukat.

Hamuban hevert valamennyi, hanem tatárnak híre-nyoma sem volt, bármerre tekintett. Úgy megörült ezen, hogy szertelen nagy örömben megfellekedett magáról, hirtelen a barlang nyílása felé fordult, de csak ennyit kiálthatott: jertek! – abban a pillanatban eltántorodott, lezuhant a torony tetejéről, s szörnyű halált halt. Eltemették nagy jajszóval, keserves sírással Csala vezért a torony tövébe, s áldott emlékezetét nem feledték el soha. Neve s emléke él ma is, s azt a magas sziklaszálat Csalatornyának hívják, míg egy székely lesz e földön.

Számos székely legenda között él a Csala tornyához fűződő, amely a valóságban is létező színhelyről szól. A Vargyas-szoros Erdély leglátványosabb karsztvidéke. A szurdokvölgy legismertebb barlangja az Almási-barlang, melyet valóban használhattak vész helyzetben a környező falvak lakói. A barlang száját lőrészekkel ellátott fallal zárták el, csak egy kis ajtón léphettek be a hatalmas előcsarnokba. A fal maradványai jelenleg is látszanak. A barlangba csak létrán tudtak feljutni, ha a létrát felhúzták, a falat nehezen lehetett megmászni. Jelenleg biztonságos vaslétrán lehet felmenni.

A barlanggal szembeni oldalon látszik a Csala tornyának nevezett szikla.

Az Almási-barlang

Csala tornya

Lehetséges párosítás a siketség és a zene?

Signmark, az első hallássérült könnyűzenei előadó, akivel egy neves lemezcég szerződést kötött

„Ha halló vagy, ha siket, mutasd meg, légy büszke arra, aki vagy, és ne félj másoknak is megmutatni. Ha más vagy, ne futamodj meg, hanem légy pozitív és higgy magadban” – üzeni önéletrajzi interjúja végén Signmark, az első siket előadó, akivel nemzetközi lemezcég – a Warner Music – szerződést kötött. Zenéjével az az elsődleges célja, hogy minél közelebb hozza egymáshoz a siketeket és a hallókat. Munkáján keresztül a halló többség megismerkedhet a siketek életével, és felfedezheti, hogy gazdag kulturális és nyelvi hagyománnyal rendelkező közösségről van szó, akik számára a zenélés öröme is elérhető.

Hősünk Marko Vuoriheimo néven Finnországban született, siket szülők gyermekeként. Anyanyelvként a finn nyelvet sajátította el. Nagyszülei hallók voltak, ezért a családtagok nem tudtak mindent közösen csinálni. Karácsonykor például a nagyszülők ünnepi dalokat énekeltek, a többiek pedig legfeljebb csak vágytak arra, hogy csatlakozhassanak. Ezen a helyzeten segített Marko: a dalszövegeket lefordította jelynyelvre, így míg a nagyszülők énekeltek, ő szülei jelelve kapcsolódott be az ünneplésbe. Marko később sem vesztette el a zene iránti érdeklődését. Tizenévesen sokat nézte az MTV-t, és elhatározta, hogy belőle is sztár lesz. Az osztálytársai persze kinevették: „Hiszen siket vagy!” Egy alkalommal szokása szerint az MTV-t nézte, amikor a tanára bejött a terembe, és kikapcsolta a tévét: „Siketként olyan szakmát kéne választanod, amivel eltarthatod magad. A siketség és a zene lehetetlen párosítás.” Ő azonban nem adta fel, csak nézte a klipeket és tovább ismerkedett a zene világával.

Marko kezdetben a leghíresebb sztárok dalait fordította jelynyelvre. A mély és erős hanglökéseket érzi a testével, így tanulta meg követni a ritmust (nem véletlen, hogy a basszus a saját számaiban is nagy szerepet játszik). Megtalálta a maga táncstílusát is, és amikor bulizni ment, a többség a szöveget énekelte, ő pedig a siket barátaival jelelve táncolt. Ez nagy feltűnést keltett, többeknek tetszett is. Egy barátja megkérdezte: „Miért csak halló sztárokat fordítasz jelynyelvre, miért nem írsz saját számokat?” Marko kapva kapott az ötleten: másnap a saját életéről, tapasztalatairól és a siketekről kezdett számot írni. Összegyűjtötte siket és halló barátait, akik segítettek neki, hogy Signmark néven elkezdhesse a karrierjét.

Signmark számai kétnyelvűek: a hangzó nyelven történő éneklést teljes szinkronban kíséri a jelelés. Első DVD-je, amely Signmark címmel 2006-ban jelent meg, a világ első jelynyelvi hiphopalbuma. Egy angolul énekelt amerikai jelynyelven jelelt számot leszámítva finnül és finn jelynyelven készült. Bár ez az album is feltűnést keltett, az igazi népszerűséget a 2009-es eurovíziós szereplés hozta meg Signmark számára. A dalfesztivál finn válogatójában második lett, ezt a sikert követte a Warner Music szerződése és a 2010-es Breaking the Rules ('Megszegve a szabályokat') című angolul és amerikai jelynyelven előadott album, amelyen Signmark angol hangja egy finn rapper és hiphopzenész, Brandon. Előfordul, hogy többen is énekelnek egy dalban, a Speakerbox című dalban például Osmo Ikonen is közreműködik: ez a szám hangzott el az eurovíziós fesztiválon. Ikonen egyébként, több más zenészszámmal együtt, részt vesz a zeneszerzésben is, és hangszeren játszik a fellépéseken és a forgatásokon. Signmark minél többek számára érthetővé akarja tenni, milyen siketként felnőni egy halló társadalomban. Az Our Life (Az életünk) című dala kifejezetten a siket szocializációjáról szól. Signmarkhoz jól illik a rappelés: nemcsak az élesen megfogalmazott társadalomkritika miatt, hanem azért is, mert a rapperek amúgy is intenzíven használják a kezüket – ez esetben tehát a raprajongók által megszokott jelek helyett siket jelynyelvet láthatunk. És a közönségnek még a rímről sem kell lemondania! Egy amerikai siket nyelvész és költő, Clayton Valli eredményei alapján megtudhatjuk, hogy jelynyelven is lehet költészetet

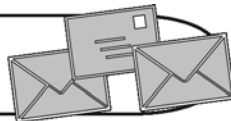
Signmarkhoz jól illik a rappelés

művelni. A jelynyelvek tehát nem pusztán praktikus információk megosztására szolgálnak, hanem a művészi kifejezés eszközei is. A jelynyelvekben nemcsak a kézformának van szerepe (vannak egy és két kézzel képzett jelek is), hanem annak is, hogy a test körül, az ún. jelelési térben hol formálják azt meg, illetve végeznek-e valamilyen mozgást a kezekkel. A rapper számára egyébként ismerős az osztálytermi környezet és a tanárszerep is: jelynyelvtanárként, iskolai asszisztensként és edzőként egyaránt dolgozott már.

Az Our Life szövege szerint diákként Signmarkot gyakran csúfolták az iskolában, mert nem tud beszélni. Ez azonban nem hogy letörte volna, inkább megerősítette. Mindezek alapján rászorgált, hogy mai posztunket neki szenteljük.

*kids got curious, gave me the daily stare
they couldn't understand, why am I using my hands?
[...]
I couldn't speak, but that didn't make me weak,
I only got stronger when they ridiculed week after week*

*A gyerekek kíváncsiskodtak, naponta megbámultak,
nem tudták megérteni, miért használom a kezemet.
[...]
Nem tudok beszélni, de ettől nem váltam gyengévé:
csak megerősödtem, miközben hétről hétre kinevettek.*

Betlehemezés

Egy nap értesített bennünket a magyar-tanárnő, hogy ismét be lehet nevezni a SzékelyKapuk–ZöldKapuk betlehemes pályázatára. Az osztály örült ennek a hírek, és természetesen elvállaltuk.

Kiosztottuk a szerepeket, és elkezdődtek a próbák. A próbák viccesen teltek, és a szövegeket, dalokat is gyorsan megtanultuk. Több helyen is előadtuk kis előadásunkat. Először az óvodában, ahol a kisgyerekek érdeklődve figyelték a játékunkat. Majd a negyedik osztályban, hittanórán. A Hagymányápoló csoportnak is bemutattuk a tájházban. A Kézimunka szakkörnek és Nőszervezet tagjainak is előadtuk az Ady Endre Művelődési Egyesület előcsarnokában, egy könyvvásár alkalmával. Mindenkinek nagyon tetszett ez a kis szerepjáték. Az iskolánk tornatermében a karácsonyi műsorban is felléptünk, eléggé lámpalázások voltunk, mert a csapat tagjai közül többen is megbetegedtek. De ennek ellenére jól sikerült.

Más falvakban (Tóba, Kisorosz) is jártunk, hogy szerepeljünk, és még szebbé tegyük

az ő karácsonyi ünnepségüket is. Végül a magyarcsernyei Szent Ágota-templomban, az éjféli mise kezdetén játszottuk el a betlehemezést, a hívek örömeire és az ünnep tiszteletére.

Örömmel adtuk elő ezt a kis előadást, és örültünk, hogy a mi osztályunk képvisel

li iskolánkat. Reméljük, hogy a következő alkalomkor is részt vehetünk e pályázaton, versenyben.

**Fazekas Anasztázia, Megyeri Anna,
7. osztály, Petőfi Sándor iskola,
Magyarcsernye**

Szent Száva ünnepe

Január 27-én megünnepeztük Szent Száva napját. Aznap nem volt tanítás, a tanárok vetélkedőt szerveztek a felsős tanulóknak, az alsósok pedig rajzokat készítettek.

Élénekeltük a Szent Száváról szóló himnuszt. Utána elkezdtünk versenyezni. Megismertük Szent Száva életét, amelyből ezután kérdéseket kaptunk. Emellett ügyességi játékon vettünk részt: poharakból várat, kolostort építettünk. Szent Száváról szóló éneket is énekeltünk, illetve megrajzoltuk az arcképét. Kiraktuk a Hilandar-kolostor képét, és verset alkottunk. A végén szoros volt az állás, de a 6. osztály nyerte meg a vetélkedőt. A győztesek puzzle-t kaptak ajándékba.

**Megyeri Milica,
Vajda Lívia,
Kis Annamária, 6. osztály,
Petőfi Sándor iskola,
Magyarcsernye**

Poharakból várat építettünk

A legjobb rajzolóknak lerajzolták Szent Szávát

Teadélutánt rendeztünk

A mi osztályunk, a hatodik, a közel múltban, egy pénteki napon teadélutánra hívta meg az egész iskolát. Fél négykor kezdődött, és hamarosan kezdődött be. Sok mindenrel kínáltuk meg a társainkat. A szörpök mellett volt: puding, színes palacsinta, gyömolcssaláta, forró csoki, pattogatott kukorica, pizzatekerics. Mindannyian 10 ajándékot is készítettünk a tombolára, a főnyereményeket pedig a felnőttek ajándékozták. A főnyeremény egy krédlipár volt, a második díj torta, a harmadik pedig egy házinyúl, illetve egy édeségkosár volt. A tortát véletlenül épp Dianna nyerte meg, akinek az édesanyja készítette. Természetesen lemondott róla. Én húsz jegyet vettem, ebből kettő nyert. De én is pont azokat az ajándékokat nyertem meg, amelyeket én vittem, ezért a barátimnak ajándékoztam őket.

Többféle társasjátékot is játszottunk, ahol ugyancsak lehetett nyerni.

**Zámbó Illés, 6. osztály,
József Attila iskola, Bácskertes**

Milyen a természeted?

Van, akivel mindenki könnyen kijön, és van, aki mindenkit az örületbe kerget. A tesztből megtudhatod, hogy te milyen vagy. Minden kérdésnél három lehetőség közül választhatsz: igen (3 pont), néha (2 pont), nem (1 pont).

1. Bele tudom magam képzelni mások helyzetébe.
2. Mindig meghallgatom mások problémáit.
3. Figyelek arra, hogy véleménynyilvánításommal ne sértsek meg másokat.
4. Konfliktusban képes vagyok kompromisszumokra.
5. Ha valaki bajban van, szívesen segítek, és mindenben támogatom.
6. Próbálok mindig igazságosan bánni másokkal.
7. A csapatmunkát többre értékelem a stréberségnél – szerintem csak így lehet valaki sikeres.
8. Tiszteletben tartom mások véleményét, még ha nem is értek vele egyet.
9. Általában nyitott, könnyen kezelhető vagyok, akivel könnyen kijönnek.
10. El tudom fogadni, hogy valaki másképpen végzi a feladatait, mint én.
11. Meg tudok bocsátani azoknak, akik igazságtalanul bántak velem.
12. Először mindenki bízom meg.
13. A sikereimről és eredményeimről nem beszélek sokat.
14. Ha valaki bajban van, állandóan azon törlöm a fejemet, hogy hogyan segíthetnék.
15. Szeretem megoldani és nem kikerülni a konfliktusokat.

Értékelés

15 és 19 pont között: Nehezen vagy kezelhető.

Saját véleményed és elvárásaid mindig előtérbe helyezed. Nagyon fontos számodra, hogy mindig igazad legyen, és megvalósíthasd az elképzeléseid. Mások számára gyakran önzőnek, haragtartónak és önféjűnek tűnsz. Nehezen viseled, ha valami nem az elképzeléseid szerint alakul. Persze ez problémákkal jár, hiszen kevesen fogadják el, a legtöbben inkább ellentámadásba lendülnek. Gondolkozz el azon, hogy a „Mi az, amit szeretnél?” alapkérdéshez nem kellene-e hozzátenned egy másikat is: „Mi az, amit a másik szeretne?” Ez még nem jelenti azt, hogy rögtön fel is kellene adnod az elképzeléseid, csak azt, hogy ki kell tágítanod a látóköröd. A sikerekhez egyaránt szükséges, hogy elfogadd és komolyan vedd a többi embert.

20 és 33 pont között: Erős a belső ellenállásod.

Az érzékenységed átlagos, mégis gyakran viselkedsz szélsőségesen. Két ellentétes erő munkál benned: néha nagyon nyitott vagy mások felé, és elfogadod mások igényeit, vannak viszont olyan pillanatok, amikor felülkerekedik a dühös belső éned. Ilyenkor önféjű, követelőző leszel, és gyakran megbántasz másokat. Általában sikerül ismét együttműködőnek és elfogadnod a többi embert, viszont még javítanod kellene a viselkedéseden. Ha úgy érzed, hogy a gyengéid támadják, lehet, hogy csak pozitívan viselkedsz a most még nehéznek tűnő szituációkban, és akkor biztosan sikerülni fog a valóságban is leküzdeni a belső ellenállást.

34 és 45 pont között: A béke anyaga

Mindenkivel képes vagy megtalálni a hangot. Különösen fontos neked, hogy békés és nyugodt hangulatban élj. Ezért hajlandó vagy kompromisszumot kötni, és a saját igényeid a háttérbe szorítani. Még arról is lemondasz, hogy a saját sikereidről beszélj, hiszen az együttműködés fontosabb neked, mint az egyéniséged. Gyakran játszol közvetítő szerepet, mert képes vagy elsimítani az ellentéteket. De vigyázz, nehogy fontosabbnak érezd mások igényét a sajátodnál! Viselkedésed arra enged következtetni, hogy lelkileg nagyon erős vagy, így mindenkiel igazságosan tudsz bánni.

Horoszkóp

Kos

Szerencsésnek mondhatod magad, mivel értékeli megbízhatóságodat, tudásodat, sőt a belőled áradó erőből másokat is feltölthetsz. Szerelmi ügyekben több mint valószínű, hogy változás várható. Valószínűleg egy új kapcsolat küszöbén állsz. Megnyílnak a kapuk, amiktől szinte sugárzóvá válsz.

Bika

Nagymértékben várható változás a mindennapokban. Ez csakis a javadra válik, hiszen már régóta vágytál olyan új lehetőségre, ahol végre azt nyújthatod, amit tőled várnak. Ez szinte szárnyakat ad a lendületednek, de óvakodnod kellene az ellenségeskedőktől.

Ikrek

Energiád kifogyhatatlan, végtelen. Ez máskor is így van, de most mégis érezhetőbb. Az energiátúltengés miatt a lehetetlenre is képes vagy. Baráti kapcsolataid is erősödhetnek, a suliban pedig egy egészen furcsa átalakulás veszi kezdetét. Erre nem is gondoltál, mégis te kerülsz ki belőle jól, mondhatni győztesen.

Rák

Boldoggá tehetnek az otthoni munkák, amelyekre igazán nagy szükséged van, de nem árt vigyázni, nehogy túlzásokba ess. A suliban is remek eredmények várhatók. A barátaid körében egy kicsit jobban nézz körül, hiszen olyantól vársz együttérzést és örömet, aki képtelen ezt megadni neked.

Oroszlán

A környezetedre gyakorolt hatásod boldoggá tesz, sőt most játszva megtanulhatsz minden újat, ami érdekel. Egy remek hír feldobhat érzelmileg és lelkileg, ezzel olyasmint is elintézhetsz, amit korábban nem tudtál. Egy újdonsült ismeretség szellemi-ekben sokat nyújthat a számodra. A szerelmi kockázatok tekintetében nincs ok aggodalomra.

Szűz

Ami jár, az jár. Egy percre sem fogod vissza magad. Örömdre szolgál, hogy gyakorlod és élvezed a hatalmat, amihez a suliban jutottál. A változások átalakítják az életedet, szebb és biztosabb jövőt mutatnak. Több erő igényel viszont otthon a szűleiddel folytatott küzdelmed.

Mérleg

Képes vagy a kemény munkára, át is veheted az irányítást, és mindaddig élvezheted a hatalmat, amíg tekintettel vagy másokra. A régi kapcsolatokra, a szövetségekre az új erő a jellemző, sőt még valaki támogatását is élvezheted. Nagyon figyelned kell, hogy el ne verd az utolsó garasodat is. Sőt mi több, okos dolog lenne hűségessnek maradni, és senkit sem szédíteni.

Skorpió

Most szinte remetségbe vonulni látszol, hisz boldoggá tesz az elvonulás, az emlékek rendezgetése és a valakinek önzetlennül nyújtott támogatás. A sulis szíved szerint alakul, és így a szűleied is többet engednek meg neked.

Nyilas

Boldoggá tesz az a földöntúli rajongás, amit most valaki iránt érzel. A környezeted támogatását is élvezheted, ez egy olyan adag túlelenergiával tölt fel, amivel szinte a világot is megváltoznád. Ennek érdekében remek dolgokat cselekszel, miközben az élet igazságossága is gyönyörűséggel tölthet el.

Bak

A héten bekövetkező változások örömdre szolgálhatnak, hiszen bőségesen profitálhatsz az új helyzetből. Engedj bátran valaki meggyőző szavainak, de ennek ellenére próbáld szem előtt tartani saját érdekeid. Azt a szerelmet jobb elfelejteni, ami már semmi örömet nem nyújt.

Vízöntő

Egy új ismeretszerzési forrás tűnik fel a láthatáron, amely nemcsak új ismereteket, változásokat hozhat az életedbe, hanem álmaid megvalósításához is közelebb kerülhetsz általa. Több odafigyelést igényel a sulis, mivel a kellemetlenségeket igyekszel áthárítani. A kétszínűség elviselése sok energiát rabol el tőled.

Halak

Egészen nagy terveket szövögethetsz, sőt most nincs is okod panaszra, hisz a szükséges feltételeket is képes vagy hozzá előteremteni. Viszont gondoldj arra, hogy ezzel kockára teheted valaki bizalmát irántad. Igyekezz mindig igazat mondani, még akkor is, mikor az kínos.

„Kedves Bizalmas sorok!

A legjobb barátnőmmel már három hónapja ugyanabba a fiúba vagyunk szerelmesek. Mi hatodikba, ő nyolcadikba jár. Nem merjük megszólítani, odamenni hozzá, mert félünk, hogy piszkálni fognak bennünket. Így is elkezdődött a cikizés, mert az osztálytársnői észrevették, hogy tetszik nekünk és, hogy a szünetekben igyekszünk a közelébe férközni. A téli szünetben, mivel nem láthattuk, felhívtuk telefonon, de megijedtünk, amikor jelentkezett, és gyorsan letettük a kagylót. Megpróbáltunk még közelebb menni hozzá a szünetekben, de ő mindig megszökött előlünk. Kérlek, segíts, mit tegyünk, mert boldogtalanok vagyunk!

Ho! Ho! Ho!”

Válasz:

Kedves lányok!

Azt hiszem, a fiú a ti esetekben átlátott a szitán. Észrevette, hogy nagyon is érdeklődtek utána. Az biztos, hogy jól szórakoztatok, de jó lenne, ha elgondolkodnátok, mi is a valódi mozgatórugó nálatok, a fiú iránti vonzódás, vagy a ti közös fiú-projektetek. Mivel igyekszik elkerülni benneteket, nagy a valószínűsége, hogy nem jól érzi magát a saját bőrében veletek kapcsolatosan. Ez azért lehetséges, mert a többiek nagyon is észrevették, hogy mentek utána, és sor került a piszkálódásra, cikizésre, szurkálódásra, viccelődésre, élcélődésre, a „másikon való tornázásra”, amitől ti is féltetek. Mivel ti ketten vagytok ő pedig egyedül van, és nagyon feltűnően viselkedtetek, megtörténhet, hogy gúnyolódásnak élte meg a ti közeledéseket is. Jót tenne, ha egy időre felhagynátok az eddigi viselkedéseetekkel. Gondolkodjatok el azon, hogyan éreznétek magatokat, ha fordítva történe a dolog. Már megmutattátok magatokat, most hagyjátok a fiúra a többit. Viselkedjétek barátságosan, köszönjétek neki, de ne üldözzétek a szünetekben. A tavasz majd kideríti, hogy tetszik-e valamelyikőtök neki. Ha nem jön be egyikőtök sem nála, ne búsuljatok, mert minden rosszban van valami jó, a ti esetetekben, megmarad a barátságotok. Miért fontos ez? Mert biztos, hogy ha a fiú egyikőtök mellett dönt, a másiknak fájni fog, megbántódik, és emiatt véget érhet egy szép gyermekkori barátság.

„Kedves Bizalmas!

Én egy hatodik osztályos lány vagyok, és ötödiktől szerelmes egy cuki fiúba. Nem tudom, mit tegyek! Ötödikben ő volt belém szerelmes, ajándékokat kaptam tőle, szép üzeneteket, de mivel nekem akkor ő nem tetszett, lekoptattam. Most kiderült, hogy én lettem nagyon szerelmes belé. Nem tudom, szeret-e még. Azt látom, hogy mosolyog rám, amikor találkozunk, néz utánam. De az is lehetséges, hogy csak én képezem be magamnak a dolgot. Szerintem ha más lányt szeretne, azt már valakitől hallottam volna. Mit tegyek? Kérlek, segíts!

LOVE LOVE”

Válasz:

Kedves Szerelmes!

Ami a fiút illeti, úgy látszik, olyan valaki, aki ki meri mutatni az érzelmeit. Ő megtette, ami tőle tellett, és mivel nem kapott pozitív választ, inkább visszahúzódott. Úgy látszik, most rajtad van a sor, hogy vállald a kockázatot, és elmondd neki, hogy tavaly tévedtél, és mégis szeretnéd közelebből megismerni, barátkozni vele, kezdenek. A többi meg sajnos a fiútól függ. Egy dologra azért oda kellene figyelned. Arra, hogy ne nagyközönség előtt tegyed meg a vallomását. Olyankor szólítsd meg, amikor egyedül van.

Így őt is, és magadat is megvéded a cikizéstől. Mielőtt odalépnél hozzá, egy ideig rendszeresen köszönj neki, mosolyogj rá, legyél vele kedves. Ha visszaköszön, ő is mosolyog, a szemedbe néz ilyenkor, nagy a valószínűsége, hogy jól sült el a dolog. Ha viszont mogorva, kerüli a tekintetedet, akkor nem sok remény van számodra. Bárhogya is folytatódik a történeted, egy dolog biztosan nagyon fontos: mindenkivel úgy viselkedj, ahogyan te is szeretnéd, hogy veled viselkedjenek, mert sosem tudhatod, mit hoz a jövő.

„Kedves Bizi!

Tizenhárom éves vagyok, és szerelmes! A fiú középiskolás, és négy évvel idősebb nálam. Mit gondolsz, lehet-e köztünk valami, ha befejezem a 8. osztályt? Hogyan tudjam meg, hogy bejövök-e nála, és van-e már csaja? Kérlek, segíts, mert csak rá tudok gondolni!

Csoki-moki”

Válasz:

Hogy mit hoz veled kapcsolatban a jövő, sajnos nem tudom, mert egy év hosszú idő a tinik életében. A korkülönbség tulajdonképpen nem is olyan nagy, de ha elemezgeted a konkrét esetet, rájössz, hogy nehezen megvalósítható viszonyról van szó. Nem ugyanazokra a helyekre járnak az elemisták és a majdnem végzős középiskolások. Más érdeklő őket, mások a beszélgetési témáik, nem beszélve a szükségletekről és a vágyakról. Valójában ez a korkülönbség akkor lesz majd „jó”, amikor te leszel harmadikos, negyedikes középiskolás. Akkor már te is beérsz testben, lélekben, vágyakban, és párja lehetsz, sok mindenben követni tudod majd a négy évvel idősebb fiút. Ebben az esetben kevésbé fontos az, hogy a fiú jár-e másik lánnyal, mert egy év az hosszú idő mindenki életében, sok minden megtörténhet. Ezért élvezd a „szerelmes vagyok” érzést, azt, hogy gyorsabban ver a szíved, amikor megpillantod, reszketeggé válnak a lábad, amikor a közelében vagy, az álmodozást, ami a velejárója a tinikori plátói szerelmeknek. Legyél magaddal türelmes, ne ugorj fejest olyan dologba, amire még nem vagy teljes mértékben felkészülve. Ki tudja, lehet, hogy holnap már egy másik fiúval kapcsolatos szerelmi gondokról fogsz írni nekünk. Ilyen a tiniélet.

Egészségtippek kamaszoknak

A tinédzseréveidben vagy a legegészségesebb. Csak hogy ez nem azt jelenti, hogy garantált az örök egészség a számodra. Ebben az életkorban kell elkezdened változtatni a rossz szokásaidon, hogy minél tovább egészséges maradhass. Íme néhány tanács.

Szeresd a zöldségeket!

A tested meghálálja. Az egészségügyi előnyeikről számtalan dolgot lehetne olvasni, de ami a legfontosabb, tele vannak rostokkal, vitaminokkal és ásványi anyagokkal, ami segíti az egészséges szervműködést, az ideális testsúlyt és a jó emésztést.

Védd a bőrödét!

Hagyd a szoláriumot, helyette menj ki 30 percre a napra, de ne feledd a fényvédő krémet! Így drámaian csökkentheted a bőrrák esélyét, miközben D-vitaminnal töltöd fel magad.

Csökkentsd a cukorfogyasztást!

Sokan vitatkoztak már arról, hogy a cukor mennyire káros. Tény, hogy nehéz figyelmen kívül hagyni a negatív hatásait. Mondj le a cukros nasikról és üdítőitalokról, annak érdekében, hogy megóvd magad a cukorbetegségtől.

Legyél aktív!

Hasonlóan a zöldségfogyasztáshoz, a mozgásnak is rengeteg előnye van. Az átlagos kardiogyakorlatokkal megőrizheted az egészséges testsúlyodat, csökkentheted a stresszt, növelheted az energiaszintet és a hangulatodat, és jobban is alhatsz. Szokj hozzá még fiatalon a futáshoz, úszáshoz, biciklizéshez, vagy valamilyen sporthoz, hogy teljesebb legyen az életed.

Vedd komolyan az alvást!

Lehet, hogy nem meglepő, de sok tini alváshiánnyal küzd, aminek súlyos egészség-

ügyi következményei lehetnek. Kutatások arra következtettek, hogy az elegendő alvás hiánya érzelmi kihívások elé állíthat, és az iskolában is rosszabbul teljesítesz emiatt.

Ne aggódj!

A stressz nemcsak az élet élményeit veszi el tőled, egyéb ártalmait is lehetnek. A krónikus aggodalom miatt lehet bőrbetegséged, depressziód, asztmád, vagy álmatlanságtól szenvedhetsz. Tegyé magadnak egy nagy szünetet, és hagyd magadnak egy kis időt, hogy lenyugodj, akár egy 30 másodperces mély lélegzés, vagy egy óra jóga segítségével.

Használj fogszelnyet!

Persze mindennap megmosod a fogad reggel és este, de rendszeresen használj fogszelnyet is? Tudjuk, hogy a fogorvosod mindig nyaggat vele, és okkal. Ha minden este rászánsz 1-2 percet, hatalmas különbséget fogsz észlelni az orális higiéniaidban, emellett megelőzi a fogágybetegségek kialakulását is.

Figyeld, mennyi időt töltesz a gép előtt!

Ha túl sok időt lógsz az interneten, nemcsak a szemedet rontod, az alvásodra is negatív hatással lehet. Ezen változtathatsz, ha elalvás előtt legalább egy órával kikapcsolod a számítógépedet.

Reggelizz!

Azt mondják, hogy a reggeli a nap legfontosabb étkezése. Ha egészségesen reggelizel,

az megfelelően feltölt energiával, így könnyebben indul a napod. Ha reggel proteint és szénhidrátot fogyasztasz, napközben jobban tudsz koncentrálni.

Igyál sok vizet!

Íme egy újabb dolog, amit már milliószor hallottál: mindennap igyál meg legalább 8 pohár vizet. Ha hidratált maradsz, az izmaid könnyebben regenerálódnak, valamint a bőröd is sebesebb lesz. Rendszeresen vigyél magaddal újratölthető palackot, hogy mindig legyen kéznél víz, ha megszomjazol.

Hagyd fel az előkészített ételekkel!

A gyors- és előkészített ételek szinte mindig sok zsírt, szénhidrátot és cukrot tartalmaznak, amik rossz emésztést, elhízást és súlyos betegségeket is okozhatnak. Hagyd fel ezzel a szokással, étkezz inkább egészségesen.

Ne cigizz!

Ezt jó okkal vették bele a fejedbe: a dohányzás légzési zavarokat, tüdőbajt, rákot, sárga fogakat, rossz leheletet, és egyéb problémákat okozhat – a kényelmetlenséget okozótól az életveszélyesig terjedhet a betegségek súlyossága. Ne gondoldkodik úgy, hogy még fiatal vagy, és majd később leszoksz, ugyanis ha már most nem törödsz az egészségeddel, később még ennnyire sem fogsz.

Szólásmagyarázat

Rázza a rongyot

A szólás azt jelenti, hogy aki rázza a rongyot, az adja az előkelőt, nagyozni próbál. Rosszalló értelemben és olyan emberekkel kapcsolatban használják, akiknek anyagi vagy társadalmi helyzete nevetséges ellentétben van azzal, hogy gazdagnak vagy előkelőnek mutatkoznak. A szólás keletkezésének a megértéséhez a rongy szó vezet el. Rongyból, szegényesebb anyagokból készültek azok a ruhák, amelyeket régen a parasztlányok és parasztasszonyok viseltek. Eredetileg azokra a nőkre mondhatták, akik szegényes öltözetükhöz nem illő módon riszálták a derekukat, rázták a farukat, vagyis rázták a szoknyájukat, a rongyot. Ebből alakult ki a szólásnak az értelme, azaz, hogy szegényes valaki, mégis nevetségesen kellei magát.

Romos műemlékeink

Aracs és Bács

Nem is gondolnánk, hogy mennyi érték van a mi szülőföldünkön! Amikor nemrég számba vettük a Magyarország határain kívül eső Kárpát-medencei magyar kulturális értékeket, összesen 105 javaslat született. Ezek közül vidékeinkről nem kevesebb mint 64! Ezek a címszavak bekerültek a Magyar Értéktárba.

Kiemelt értékeink közé tartoznak az aracsi romtemplom, a bácsi vár, a magyar tamburazene, a papírangyalka, a temesközi birkapörkölt, a csigatészta-készítés és sok minden más. Ebből is láthatjátok, hogy ami a sajátunk, ami megkülönböztet bennünket másoktól, az nagyon sokszínű, és tényleg bármi lehet: értékes műemlék de „közönséges” enni-
való is.

Ezúttal az aracsi (szerbül Arača) romtemplomhoz és a bácsi várhoz kalauzolunk el benneteket. Közel esnek hozzánk, mégsem ismerjük őket.

A Törökbecse, Beodra és Basahíd (Bánát) közötti határban található az aracsi templom maradványa. Mái a nyugati fal, a szentélyrész a hozzá csatlakozó északi főhajófal két árkádnyi szakaszával és a toronnyal maradt fenn eredeti állapotban, legalábbis ezt írja a szakirodalom. Aki odalátogat, meggyőződhet, hogy valamikor tényleg fenséges lehetett. Furcsa, hogy egy épület sem maradt a közelében. Körbe-körbe, amíg a szem ellát szántóföldek övezik. Ember sehol. Gólyák és más madarak használják otthonukként.

Pedig ez a templom igazán régi, az egyik legkorábbi építészeti emlék Vajdaságban. A templom az 1200-as évek elején épült. Rekonstruálásával Raffay Endre foglalkozott behatóan, neki köszönhetően lehet most már sok mindent tudni az építmény keletkezéséről és sorsáról.

Ezek szerint a templom alaprajza, a pillérformák és a szentély előtti szakasz a Csák nemzetség vértesszentkereszt templomáéval, a boltzati rendszer pedig a franciaországi Bourges-székesegyházat is jellemző megoldással hasonlatos. A faragványok egy másik csoportja góti-

Kik voltak a kurucok, akik felégették a bácsi várat?

A kurucok a 17–18. századi Magyarország területén vívott Habsburg-ellenes felkelésekben részt vevő katonák voltak. Ellenségeiket, a császárhoz hű osztrák katonákat és a Habsburg-párti magyarokat a kurucok labancoknak nevezték. Sok művészeti alkotás örökítette meg harcukat, egyik legismertebb talán A Tenkes kapitánya című tévésorozat, mely letölthető a világhálón.

kus jellegű. Az épület sorsát a 16. század török pusztításai pecsételték meg.

Az 1990-es években fedeztük fel újra a pusztatemplomot, mint vidékünk egyik legrégebbi épített emlékét. Mái csaknem jelképünkké vált, a délvidéki magyarság jelképévé. Két civilszervezet, egy folyóirat és egy díj viseli a nevét.

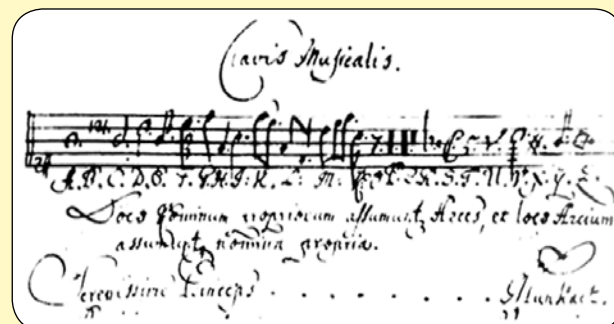
A bácsi vár (Bač) az aracsi pusztatemplom vagy a redneki (Vrdnik), a verseci (Vršac) váromok mellett a legrégebbi épületmaradványnak számít a mai Vajdaság területén. Vajdaság délnyugati részén fekszik, a Dunához és Horvátországhoz közel.

Nem véletlenül tartja számon az itt élő magyarság, hisz ezek a műemlékek erősen kötődnek történelmünkhöz, őseinkhez. Jó, hogy nyomuk maradt, mert különben csak sejtésünk lenne egykori meglétükről. A köztudatban mindenesetre úgy él, hogy a mai Vajdaság területén a középkorban nem volt semmi. Ez az elmélet megdőlni látszik. Például bizonyítható, hogy az egyetemeken – Bécs, Krakó – a 14. és a 15. században több mint százan tanultak e vidékről (Futakról 13-an, Bácsról 11-en, Apatinból 10-en). Szabó Zsombor szabadkai építészmérnök állítása szerint ezek az emberek közül sokan visszajöttek szülőföldjükre, és fejlesztették azt. Futaki Miklós például Futakot fejlesztette.

Sajnos a bácsi várat a kurucok felégették, maradványait pedig az osztrákok felrobbantották. E várban annyi márvány volt, hogy a 18. század elején mészegető kemencéket működtettek a márványlapokból. Mára igazán kevés maradt mindebből, sőt magából a várból is.

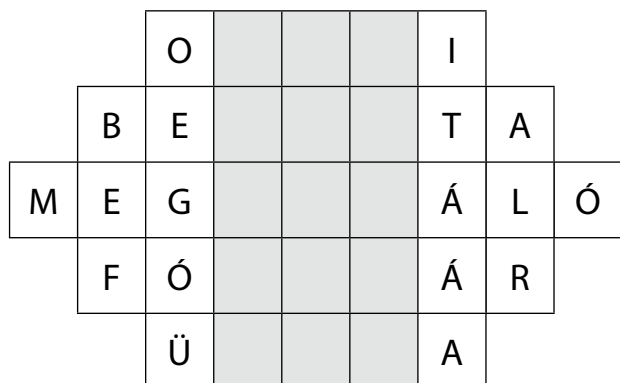
Hallottál a titkosírásról?

A kuruc-labanc világ titkos tevékenységének egyik érdekessége a titkosírás használata volt. A parancsokat és a harci eseményekről szóló jelentéseket gyalogos futárokkal vagy a postatájakkal továbbították. Gyakran előfordult, hogy az ellenség elfogta őket, az írományt elvette tőlük. A megoldás a titkosírás használata volt.

Rákóczi korabeli titkosírás zenei jelekkel

Szóbetoldó

Egyetlen szót kell találnod, amellyel minden sorban értelmes szót alkothatsz.

Szóegyenletek

1. EZER KÖBCENTIMÉTER + A KIRÁNDULÁS = SZÉPIRODALOM
2. HÍM + KEMÉNY HANGNEM = FIÚMACSKA
3. MUNKA + TANULÓ = DALLAMOK
4. SEBEN KÉPZŐDIK + FÜSZER = EURÓPAI FŐVÁROS
5. RÉSZEKRE TAGOL + OLLÓS ÁLLAT = EURÓPAI NEMZET

Ölelkező szavak

1	ASZALT KOMPÓT	2	FÉL KRÉM
3	VADÁSZ TEJ	4	KAMAT SZÁR

Olyan szót kell találnod, amely mind a felső, mind az alsó sorral értelmes szót alkothat.

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Kitöltőcske

1				
2				
3				
4				
5				

Meghatározások:

1. Férfinév
2. Öreg
3. Harc
4. Tarka
5. Péksütemény.

Az átlóban egy, a farsanghoz tartozó öltözködési kellék nevének kell kialakulnia.

Csak logikusan

8	24	6	18	2
9	3	12	4	

A dominókon látható számok között valamilyen logikai összefüggés van. Erre kell rájönnöd.

Az 3. szám megfejtései

Keresztrejtvény

– Nagyon sok szeretettel csókol nagy!

Betűrejtvény

1. elefánt, 2. párduc, 3. tapír, 4. zsiráf

Szókihúzó

Csatakos

Keresztsszavak

Vízszintes sorok: Valamikor, jelmondat, kalandozó.

Függőleges sorok: Kalamajka, harmonika, felindult.

Kitöltőcske

Félévi szünet

Minirejtvények

1. kel, nap; kén, láb
2. kút, rak; kór, tok
3. kés, pók; kap, sok

A 2. skandináv rejtvény megfejtése

SHAKESPEARE VÍZKERESZT VAGY AMIT AKARTOK

SZÜLŐFÖLDÖN MAGYARUL

FELHÍVÁS

A Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. meghirdeti 2014. január 31-től a Szülőföldön magyarul című program felhívását a „nevelési, oktatási, valamint tankönyv- és taneszköz-támogatás”, illetve a felsőoktatásban tanulók, hallgatói támogatás” igénylésére a 2013/2014-es tanévre.

Célja: a szerbiai magyar nyelvű oktatás és nevelés támogatása

A támogatás formája: vissza nem térítendő támogatás

I. Támogatásra jogosultak

1. Nevelési, oktatási, valamint tankönyv- és taneszköz-támogatásban részesülhet:

A szomszédos államokban élő magyarokról szóló 2001. évi LXII. törvény 14.§. (1) és (2) pontjai alapján az „óvodai, alap- és középfokú oktatási intézményben magyar nyelven vagy a magyar kultúra tárgyában tanulmányokat folytató kiskorúak”.

Ennek értelmezésében:

a) azok az óvodáskorú gyerekek, akik a 2013/2014-es tanév kezdettől Szerbiában működő akkreditált óvodában magyar nyelvű nevelésben vesznek részt,

b) azok az általános- és középiskolás tanulók, akik 1995. augusztus 31-ét követő időszakban születtek és Szerbiában működő akkreditált oktatási intézményben alap- vagy középfokú tanulmányaikat magyar nyelven folytatják

c) egyedi elbírálással részesülhetnek támogatásban:

– azok a tanulók, akik az 1995. augusztus 31-ét megelőző időszakban születtek és Szerbiában működő akkreditált oktatási intézményben alap- vagy középfokú tanulmányaikat magyar nyelven folytatják és az adott állam közoktatási rendszerének tanulmányi időszakra vonatkozó rendelkezései okán kötelező képzésben részesülnek,

– vagy egyéb magyar nyelvű oktatásban (pl. anyanyelvápolás) részesülnek, mivel a lakóhelyükön, napi bejárással elérhető távolságon belül nem működik magyar nyelvű oktatási intézmény, vagy magyar nyelvű tagozat,

– az a sérült vagy halmozottan sérült magyar nemzetiségű kiskorú, aki nem akkreditált oktatási intézményben részesül magyar nyelvű oktatás-nevelésben,

– az a kiskorú, aki sajátos nevelési igényeinek megfelelő – részben vagy egészben magyar nyelvű – oktatásban vesz részt az adott államban működő akkreditált oktatási intézményben.

2. Hallgatói támogatásban részesülhet

A szomszédos államokban élő magyarokról szóló 2001. évi LXII. törvény 14.§. (1) és (2) értelmezésében:

– az a nappali tagozatos hallgató, aki Szerbiában működő felsőoktatási intézményben alap vagy magiszteri tanulmányait egészben, vagy részben magyar nyelven folytatja.

II. Kizárandók köre

a) aki alap- vagy középfokú oktatási intézménybe jár, és a 2013/2014. tanév első félévében több mint 50 igazolatlan órát halmozott fel,

b) az egyéb magyar nyelvű oktatásban részesülő tanuló, aki a 2013/2014. tanév első félévében a hivatalosan előírt magyarórák több mint 10%-ról igazolatlanul hiányzott,

c) az az igénylő szülő/igénylő, aki az igénylését (adatlap + mellékletek) a megadott határidőn túl, illetve hiányosan nyújtja be, és a felszólításban szereplő határidőn belül sem pótolja a hiányosságokat.

d) azon személyek, akikre a 2001. évi LXII. törvény hatálya nem terjed ki (Szátv. 1.§. (3): „aki magyar állampolgárságát önként tett nyilatko-

zat alapján veszítette el; akinek magyar állampolgárságát azért vonták vissza, mert csalárd módon szerezte meg; aki Magyarország területén bevándorolt, letelepedett, menekült vagy menedékes jogállást szerzett.)

e) az a sajátos nevelési igényeinek megfelelő oktatásban résztvevő kiskorú, aki nem magyar nyelven folytatja tanulmányait,

f) az a hallgató, aki nem nappali tagozaton folytatja tanulmányait,

g) az a hallgató, aki nem magyar nyelven folytatja tanulmányait,

h) az a hallgató, aki nem az adott államban működő felsőoktatási intézményben folytatja tanulmányait.

A fenti feltételek bármelyikének fennállása esetén az igénylés érdemi vizsgálat nélkül elutasításra kerül.

III. Támogatás összege és jogcíme

A. NEVELÉSI, OKTATÁSI, valamint TANKÖNYV- ÉS TANESZKÖZ TÁMOGATÁS – 22 400 Ft-nak megfelelő EUR

B. HALLGATÓI TÁMOGATÁS – 2800 Ft-nak megfelelő EUR

A támogatás a 2013/2014-es tanévre **egy alkalommal igényelhető.**

A Szülőföldön magyarul program teljes támogatási keretének forrása a Bethlen Gábor Alap 2014. évi költségvetésének „Oktatás-nevelési támogatás” előirányzatán rendelkezésre álló összege.

IV. Igénylési feltételek

Az A. pontban megjelölt támogatásra vonatkozó igénylési feltételek: (az adatlapon és kitöltési útmutatón részletezve):

– megfelelően kitöltött **Adatlap** (a dokumentum minden adatának kitöltése kötelező, a kitöltési útmutatónak megfelelően)

– **kötelezően** csatolandó **mellékletek:**

a) az igénylő szülő vagy nevelő **szülő érvényes személyazonossági igazolványának** fénymásolata;

Amennyiben a kiskorú családneve nem egyezik meg az igénylő szülő/nevelőszülő családnevével, mellékelni kell a következő dokumentumok valamelyikének fénymásolatát: válásról szóló bírósági végzés, a nevelőszülő megbízásáról szóló hatósági döntés.

b) a gyermek(ek) születési **anyakönyvi kivonatának és ha rendelkezik érvényes személyazonossági igazolvánnyal, akkor annak** fénymásolata is;

c) a gyermek(ek) **óvodai, iskolai előkészítő- vagy iskolátogatási igazolásának** eredeti példánya, amely tartalmazza az adott osztály/tagozat/csoport tannyelvének megjelölését és a 2013/2014-es tanévben igazolatlanul mulasztott órák számát. Az egyéb magyar nyelvű oktatásban részesülő tanulók esetében az igazolásnak tartalmaznia kell a hivatalosan előírt, magyar nyelven tartott órák számát és a 2013/2014-es tanév első félévében felhalmozott igazolatlan órák számát.

A B. pontban megjelölt támogatásra vonatkozó igénylési feltételek (az adatlapon és kitöltési útmutatón részletezve):

– megfelelően kitöltött adatlap

– kötelezően csatolandó mellékletek:

a) az igénylő **érvényes személyazonossági igazolványának** fénymásolata

b) az igénylő **hallgató jogviszonyát igazoló okirat** eredeti példánya, amely igazolja, hogy tanulmányait egészben vagy részben magyar nyelven folytatja.

Amennyiben az igénylés vagy a kötelezően csatolandó bármelyik melléklet **hiánypótlásra szorul**, akkor az igénylő szülő/igénylő köteles az írásbeli értesítő kézhezvételétől számított **15 napon belül** a kért adatokat vagy mellékleteket pótolni, ellenkező esetben az igénylés érvénytelennek minősül. **Hiánypótlásra csak egyszer van lehetőség.**

Az adatlapon kérjük a **lakhelyet** és a **levelezési címet** (amennyiben más, mint a lakhely) pontosan feltüntetni. Kérjük, tüntessék fel **e-mail elérhetőségüket** és **telefonszámukat** az esetleges felmerülő problémák gyorsabb intézése érdekében.

V. Benyújtásának módja

1. Jelen felhívás alapján a **2013/2014-es tanévre** igényelhető támogatásokra **2014. január 31. – 2014. március 14.** közötti időszakban lehet igényelni. Az igénylés utolsó postáraadási dátuma: **2014. március 14.**

2. Az igénylést be lehet nyújtani személyesen a CMH irodákban vagy postai úton **ajánlott levél formájában**.

VI. Az adatlapok beszerezhetők

A formanyomtatványok az előző pontban feltüntetett irodák bármelyikében, illetve a www.cmh.org.rs honlapról tölthetők le.

VII. Az igénylések elbírálása

A beérkezett igénylésekről a CMH ellenőrzés és feldolgozás után javaslatot tesz a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt-nek, aki döntési javaslatát a Bethlen Gábor Alapról szóló 2010. évi CLXXXII. törvény alapján a Bizottság elé terjeszti.

Az igénylő szülő/igénylő a Bizottság döntéséről írásos tájékoztatást kap.

Az elnyert támogatás folyósítása banki átutalással történik, a Bizottság által meghatározott EUR összegben.

Azon igénylő szülő/igénylő, akik az előző igénylési időszakokban nyitottak folyószámát az OTP Banknál, pozitív elbírálás esetén a 2014. évi időszakban is erre kapják a támogatást.

A 2014. évben először igénylőknek a pozitív elbírálásról szóló értesítés kézhezvételét követően szükséges lesz folyószámla nyitása az OTP Banknál. Ennek menetéről a Bizottság döntését tartalmazó értesítőben tájékoztatást kapnak.

További tájékoztatást kaphatnak a fentiekben feltüntetett CMH irodákban, valamint Szerbiában megjelenő magyar nyelven írott és nyomtatott sajtóban és elektronikus médiában.

VIII. Az igénylési csomag elemei

- a) felhívás
- b) adatlap
- c) útmutató

Az igényléssel kapcsolatos kérdéseikkel az alábbi elérhetőségeken kérhető tájékoztatás:

SZABADKAI INFORMÁCIÓS IRODA

8–16
24000 Szabadka, Ptujka 1. (Ptuji utca 1.)
Tel.: 024/552-976

ZOMBORI INFORMÁCIÓS IRODA

7–15
25000 Zombor, Venac Petra Bojovića 13
Tel.: 025 / 442-910

ZENTAI INFORMÁCIÓS IRODA

7–15
24400 Zenta, Boška Jugovića 20/A
Tel.: 024/811-727

NAGYBECSKEREKI INFORMÁCIÓS IRODA

7–15
23000 Nagybecskerek, Petefjeva 1
Tel.: 023/510-251

ÚJVIDÉKI INFORMÁCIÓS IRODA

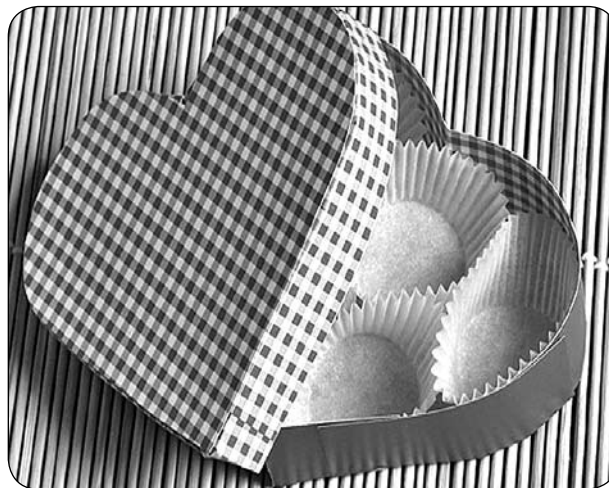
7–15
21000 Újvidék, Svetozara Miletića 4
Tel.: 021/420-107

TEMERINI INFORMÁCIÓS IRODA

7–15
21235 Temerin, Novosadska 344
Tel.: 021/842 – 373

Valentin-napig elkészül

Ha van kivel ünnepelni, ha nincs, íme egy ötlet, ami Bálint-napig, február 14-éig elkészülhet. Szokásos Valentin-napi ajándéknak számít a csokoládé, de egy saját készítésű doboz sem utolsó ötlet. Az egyszerűség kedvéért érdemes olyan kartont választani, amelynek mindkét oldala mintás, így a kész doboz kívülről mutatós lesz.

Lépésről lépésre:

1. A kétoldalas karton hosszabbik oldalából 2 db 5 cm és 2 db 3 cm széles csíkot le kell vágni. A szélesebb lesz a doboz aljának oldala, a keskenyebb pedig a doboztető oldala.

2. Szívablont a doboz tetejéhez: Egy A/4-es nyomtatópapírt félbe kell hajtani, és a hajtott élnél felrajzolni a fél szívet, kivágni, széthajtani. Szabad kézzel is meg lehetne rajzolni a szívformát, de ezzel a technikával a hajtott élre szimmetrikus szívet kapunk.

3. A kétoldalas kartonból kétszer ki kell vágni a doboz tetejét.

4. Szívablont a doboz aljához: Ha több dobozt szeretnénk használni, akkor érdemes egy harmadik másolatot is készíteni a doboz tetejéhez használt szívablontól, mert a doboz aljához ezt a szívablont kicsinyítjük le. A hajtás mentén újra össze kell hajtani, és 3–5 mm-rel lekicsinyíteni a formát. Ugyancsak a szimmetria miatt célszerű így készíteni a kisebb szívformát.

5. A kétoldalas kartonból kétszer ki kell vágni a doboz alját.

6. Mielőtt összeragasztanánk a doboz részeit az első lépésben levágott szalagokból, fél centit fel kell hajtani, és fél centi szélesen „berajtozni”. Ezzel a technikával bármilyen ívhez könnyen rögzíthetjük a doboz oldalát.

7. Összeragasztás: A kivágott kisebb szívhez a szélesebb oldalt ragasztjuk. A kivágott szív alját fél centi szélesen a kontúr mentén beragasztózzuk. Attól függ, hogy a színe vagy a visszaja a papírnak, hogy mi milyenre szeretnénk a doboz külsejét. A doboz oldalát a hajtott éllel a szív formájúra vágott kartonhoz illesztjük, és a rojtokat a ragasztóba nyomkodjuk. Egy levágott csík nem lesz elég, ezért némi átfedéssel a másikkal is kell egy kis darab. Ezután a másik, azonos nagyságú kartonszívet a rojtos oldalra ragasztjuk, és ezzel azokat eltakarjuk. Ugyanígy kell eljárni a doboztetővel is, csak a nagyobb szívkartonhoz kell ragasztani a keskenyebb oldalszalagot.

Száradás után már csak finom csokoládé kell a Valentin-napi dobozhoz, amit minyonpapírba csomagolhatunk.

Jó neki

- Melyik rovarnak van a legkevesebb táplálékra szüksége?
- ?
- A molynak, mert az folyton csak lyukakat rág...

Jean-vicc

- Jean, vágja félbe a zongorát!
- Miért, uram?
- Négykezeset akarok játszani, de csak két kezem van...

Nyelvtanórán

- Az osztály az ipszilonra végződő szavakat gyakorolja az órán. A tanárnő megkérdezi Gyurkát:
- Mi van a függöny végén?
- Gyurka körülnéz, elgondolkozik, majd így válaszol:
- Rojt!

És a tyúkok?

- A parasztember hetekig bent ül a szobában. A felesége megkérdezi tőle, mi a baja, mire ő így válaszol:
- Én kukorica vagyok, és ha kimegyek az udvarra, a tyúkok megesznek.
- A felesége elcipel a orvoshoz, s nagy nehezen megérteti az emberrel, hogy nem kukorica. A parasztember fél óra múlva visszamegy. Az orvos mérgesen kérdi:
- Mi van? Még most sem érti, hogy maga nem kukorica?
 - Én értem – mondja az ember –, de a tyúkok honnan tudják meg?

Bal papucs

- Jean, miért csak a bal papucsomat készítette az ágyhoz?
- Azért, uram, mert úgyis mindig bal lábbal kel fel...

Paradicsom

- Hisz maga a paradicsom létezésében, Jean?
- Már hogyan hinnék, uram, amikor most is azt főzők...

Megszállott

- Ez a Béla aztán igazán komolyan veszi a környezetvédelmet.
- Hogyhogy?
- A múltkor szájkosarat rakott a húsevő növényre!

Darázs

- Pincér, egy darázs van a levesemben!
- Igazán sajnálom, uram, kifogytunk a légyből!

Memória

- A feleségemnek a memóriája a legrosszabb a világon.
- Miért? Mindent elfelejt?
- Dehogyan! Mindig mindenre emlékszik!

A nyár hatása

- A tanítónő a következő kérdést teszi fel Gyurinak:
- Mit gondolsz, miért barna a fa kérge?
 - Azért, mert nyáron sokat napozott!
 - hangzik a fiú válasza.

Tudja a választ

- Matekórán a tanárnő felszólítja Pistát:
- Mondj három mértékegységet!
 - Két rövid és egy hosszú – válaszol Pistata.

Szó szerint értette

- Az osztályfőnök megrökönyödve nézi Jancsi füzetét, ahol minden egyes ki van javítva ötösre.
- Mit tettél, Jancsi?
 - Én csak a tanárnőre hallgattam – mentegetőzik Jancsi. – A múlt osztályfőnöki órán azt mondta a tanárnő, hogy év végéig minden egyest ki kell javítanom ötösre!

Beismerés

- Jaj, a lábamra lépett!
- Éreztem!
- Nem is tagadja?
- Nem. Beismerem, hogy képtelen vagyok a saját lábamon megállni!

Étteremben

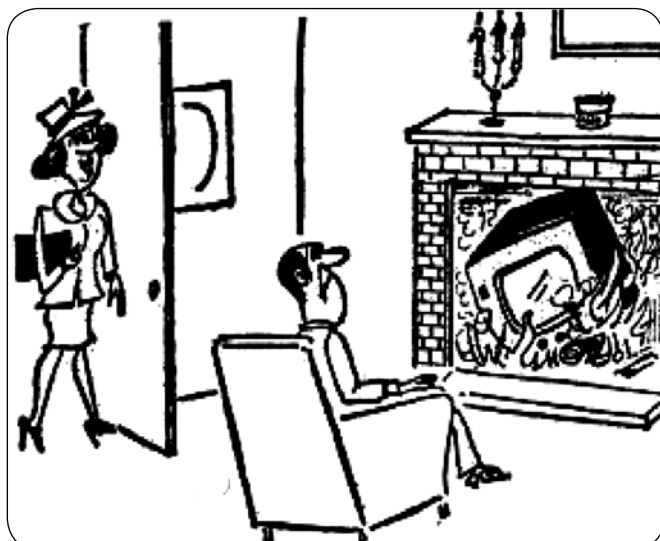
- Uram, ez a pénz nem jó!
- Akkor kvittek vagyunk, főúr. Az ebéd sem volt jó!

Felvilágosítás

- A vendéglőbe egy ittas férfi tér be, és azt kérdi a pincértől:
- Mondja, kérem, járt itt a Dezső barátom?
 - Igen, úgy két órával ezelőtt.
 - Kérem szépen, nem emlékszik rá, hogy én is vele voltam-e?

– Nem én vagyok 900 éves, hanem a kastély!

– Milyen volt a meccs, drágám?

Duett

– Pityu, hol maradt a testvéred? – kérdezi a fiút az édesanyja.
 – Ő még a zeneiskolában van – feleli Pityu.
 – Hogyhogy?
 – Ma duettet játszottunk hegedűn és zongorán. Én már befejeztem a hegedűszólót, de ő még zongorázik!

Az óra

– Baj van az órával! – panaszkodik Jenci édesapja. – El kell vinnem az órához, hogy kitisztítsa.
 – Sose menj, apu! Én már tegnap megsúltam a mosdóban!

Szörnyű főnök

Kovács fáradtan megy haza az irodából, és azonnal panaszkodni kezd:
 – A főnökünk teljesen megbolondult ma!
 – Miért, mit tett? – érdeklődik a felesége.
 – Hat ember munkáját végeztette el velünk. Még szerencse, hogy tízen voltunk hozzá!

Kreativitás

A férjet padlásúrolás közben találja a barátja.
 – Hát megmondom neked őszintén, hogy ilyesmi eszembe se jutna – mondja elismerően.
 – Nekem se – válaszolja a férj. – A feleségem találta ki!

Kényszer

– Miért úszik a hal?
 – ?
 – Mert nem ér le a lába!

Nagy probléma

– Képzeld, Kovácsék a múltkor hatalmas ricsajt csaptak az utcán!
 – Mi volt a problémájuk?
 – Azon vitakoztak, hogy négyük közül ki üljön az ablak mellett a kocsiban.

Kezdő háziasszony

– Kislányom, kész vagy már a palacsinta-sütéssel?
 – Igen, csak még le kell vakarni a plafonról!

Szigor

– Anyu, olvashatok addig, amíg el nem alszom?
 – Hát persze, de egy perccel se tovább!

Húsgombóc

– Miért gyúrod különböző nagyságúra a húsgombócot?
 – Mert változatosabban szeretnék főzni!

Csali-pali

Gilisztáné a szomszédasszonyával beszélget:
 – Szörnyen unom a férjemet! Hogy tudnék tőle megszabadulni?
 – Küldje el pecázni!

Molydal

– Mit énekelnek a molyok a szekrényben?
 – ?
 – Edda-blúzt...

Miért

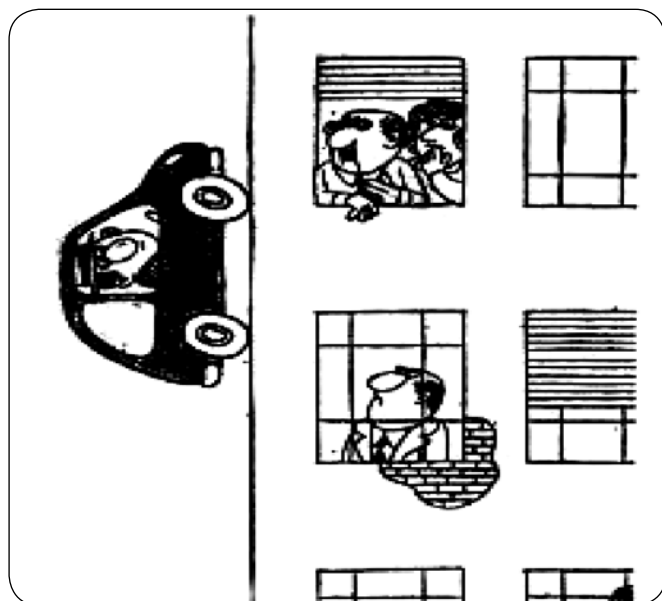
– Miért üvöltötenek egymásnak a prérifarkasok?
 – ?
 – Mert nincs telefonjuk!

Méretek

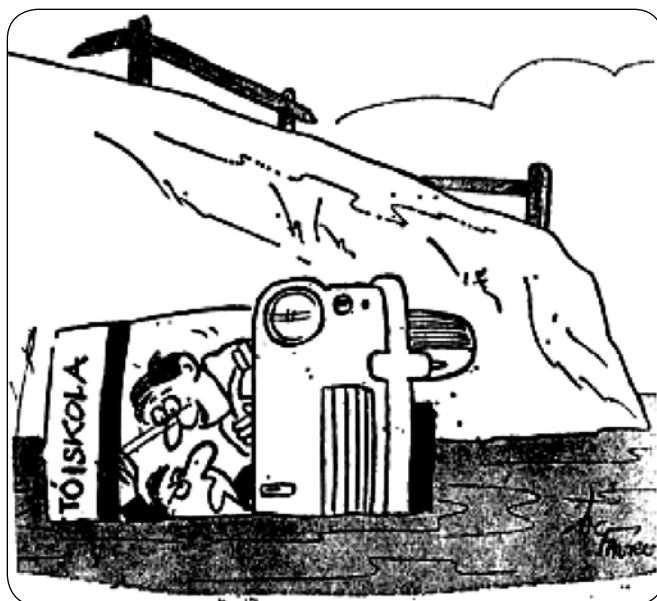
A repülőgép leszálláshoz készülődik. A pilóta leteszi a gépet, majd az összes féket berántja. A kifutópálya utolsó öt méterén sikerül megállnia. Letörli homlokáról a verejtéket, majd így szól:
 – Hú, ez szoros volt! Ez a pálya legfeljebb nyolcvan méter hosszú.
 A segédpilóta körülnéz, és így felel:
 – Igen, de három kilométer széles!

Nem érti

Egy ló belép a kocsmába, leül, kér egy korsó sört, megissza, letöri a korsó fülét, megrágcsálja, kiveszi a szájából, lerakja az asztalra, fizet, majd távozik. Egy döbbszent vendég így szól a pincérhez:
 – Láttá ezt? Érti maga ezt?
 A pincér őszinte hangon felel:
 – Nem értem! Nem értem! Máskor mindig megeszi a korsó fülét. Hogy most mi nem ízlett rajta...?

– Jóember, nem látja, hogy rossz irányba megy?

– Ha innen kimentem, megkapom a jogosítványt?

Iskoláink névadói

Cseh Károly, Ada

Gyakran szerepel lapunkban adai tanulóinak munkája, ők a Cseh Károly iskolából jelentkeznek. Valószínűleg, sokan nem tudják, ki volt a név viselője. Időről időre bemutatjuk nektek egy-egy iskola névadóját.

Cseh Károly Adán született 1891-ben és Sachsenhausenben halt meg 1945. február végén. Tanító, újságíró volt. A temesvári tanítóképzőben tanult, onnan baloldali nézetei miatt eltanácsolták. Oklevelet Kalocsán szerzett. 1911-től Adán tanyai iskolában tanított. Az I. világháborúban orosz fogságba esett. A krasznójarszki fogolytáborban ismerkedett

meg a marxizmussal. Folyóiratokat adott ki: Fáklya, Jenyiszej, Kommuna; ezekben írásait Iványi aláírással közölte. 1921 nyarán visszatért Adára, folytatta tanítói munkáját, és közben szervezte a munkásmozgalmat. Többször letartóztatták és bebörtönözték; Darwin elméletének tanítása miatt pert indítottak ellene (adai majomper néven híressélt el 1928-ban).

Több lapnak tudósított a Tisza menti községekről és a tanyavilágról, álnéven írt a Híd folyóiratnak is. 1941-ben letartóztatták, és élete végéig börtönben sínylődött.

Felhívás

Felvételi felkészítők matematikából és képzőművészetből

A Bolyai Tehetséggondozó Gimnázium 2014-ben is szervez felvételi felkészítőt matematikából és képzőművészetből (rajz, festészet, szobrászat). Érdeklődni és jelentkezni lehet a 024/816-700-as telefonszámon (Vida János), e-mailben a bolyai@bolyai-zenta.edu.rs címen, illetve személyesen az iskola titkárságán, a Posta utca 18. szám alatt, a II. emeleten.

Az alábbiakban közöljük a felvételi előkészítők időpontjait.

Képzőművészetből: február 15-én, szombaton, 9 órától kezdődik a foglalkozás (várjuk az érdeklődő szülőket is). További időpontok: március 1., 22.; április 5., 26.; május 10., 17., 24.

(A foglalkozások időpontjai szombatonként 9.00–15.30.)

Matematikából: február 15-én, 10 órakor kezdődik az első felkészítő foglalkozás, amelyre a szülőket is várjuk. További időpontok: március 2., 9., 16., 23., 30.; április 6., 13., 26., 27.; május 10., 11., 17., 18., 24., 25.; június 1. (Az egynapos foglalkozásokat vasárnaponként 10 és 17 óra között tartjuk meg. A kétnapos foglalkozások kezdési időpontja szombatonként du. 16 és 19 óra között, vasárnap de. 9 és 12 óra, valamint du. 13 és 16 óra között lesznek.)

Radnóti nyomán

Radnóti Miklós Éjszaka című versére írtak gyakorlatokat, szabad ötleteket a kisoroszi Gligorije Popov iskola hatodikosai. Íme közülük **Pozsár Nikolett**a alkotása:

Hangos kutyák

*Csend van az utcán,
nem ugatnak az utcai kutyák.
Alszik a macska, az egér,
lopni lopakodtak a sötétben.*

*Az ember már elaludt, csend van a házban,
semmi zaj, semmi hang,
elaludt az egész utca.
Elcsendesült az ember, már egy szót sem szól.*

*Hallani sem lehet a szöcske hangját,
alszik minden állat, még a hangya sem dolgozik,
A szúnyog is alszik, nem csíp.
Elfáradt már mindegyik ember és állat is.*

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány
kormányza

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

BETHLEN GÁBOR
Alap

Szekeres László
Alapítvány

67 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (lapfajlagdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvoda Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Törzselés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Buzogány Kardos Julianna** ■ Állandó külmunkatársak: Bence Erika, Bori Mária, Farkas Ilona, Gyarmati Krisztina, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda, Tomán Mária ■ Telefon: +381/21/475-400-8 (csak telefon) ■ Kéziratokat és képeket nem őrünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon/fax: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomtatásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■ Jó Pajtás az interneten: <http://www.tippnet.rs/jopajtas> ■ jopajtas.szerk@magyarszo.com